

**KURULUŞUNDAN BU YANA TRT ÇOKSESİLİ ÇOCUK KOROLARI
VE TÜRKİYE'DEKİ MÜZİK EĞİTİMİNE ETKİLERİ**

Zümra Azizoğlu

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİM ANA BİLİM DALI

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

OCAK, 2024

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren (.....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Zümra

Soyadı : Azizoğlu

Bölümü : Müzik Eğitimi

İmza :

Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Kuruluşundan Bu Yan TRT Çoksesli Çocuk Koroları ve Türkiye’deki Müzik Eğitimine Etkileri

İngilizce Adı: The Impacts of TRT Polyphonic Children's Choirs Since Their Establishment on Music Education in Turkey

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimiz ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : Zümra Azizoglu

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Zümra Azizoğlu tarafından hazırlanan “Kuruluşundan Bu Yana TRT Çoksesli Çocuk Koroları ve Türkiye’deki Müzik Eğitime Etkileri” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. İlknur Özal Göncü
(Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Başkan: Prof. Ömer Türkmenoğlu
(Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Serkan Demirel
(İcra Sanatları Fakültesi, Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi:

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban Çetin
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans öğrenim sürecim boyunca her zaman yanımda olan, bilgi birikimini, desteğini ve sabrını hiç esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. İlknur Özal Göncü'ye en içten teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca, tez çalışmama olan büyük katkılarının yanı sıra her konuda yardımcı olan çok değerli öğretmenim Öğr. Gör. Atilla Çağdaş Değer'e de minnettarım.

Desteğini benden esirgemeyen, yaptığı işlerle bana hep örnek olan Prof. Ömer Türkmenoğlu'na ve tez sunum sürecinde ve sonrasında yaptığı bütün yardımlar için Doç. Dr. Serkan Demirel'e çok teşekkür ederim.

Tezimde emeği geçen tüm TRT Çoksesli Çocuk Koroları şefleri ve eğitimcilerine de teşekkür etmek isterim. Sizlerin desteği olmadan bu çalışma mümkün olmazdı.

Son olarak, beni her zaman destekleyen ve arkamda duran sevgili aileme sonsuz teşekkürlerimi iletiyorum. Sizlerin sevgisi ve güçlü desteği olmadan bu yolculuk aynı anlamı taşımayacaktı. Size minnettarım.

Zümra Azizoğlu

ANKARA, 2023

KURULUŞUNDAN BU YANA TRT ÇOKSESİLİ ÇOCUK KOROLARI VE TÜRKİYE’DEKİ MÜZİK EĞİTİMİNE ETKİLERİ

Yüksek Lisans Tezi

Zümra Azizoğlu

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

OCAK, 2024

ÖZ

Çocuk koroları, Türkiye’de müziğin ve sanatın geleceğini şekillendiren önemli bir kültürel unsur olarak kabul edilmektedir. Bu korolar, genç yeteneklere müzik eğitimi ve sahne deneyimi kazandırarak, ülkenin zengin müzik geleneğini sürdürmeye katkı sağlarlar. Bu tezde TRT Çoksesli Çocuk Korolarının kuruluş amacı, koronun içindeki özgün yapısı ve Türk müzik kültürüne ve eğitimine katkıları incelenmiştir. Ayrıca, bu araştırma koro şefleri, koro şefliği öğrencileri, koristler ve müzik eğitimcileri için faydalı bir kaynak oluşturmayı da hedeflemektedir. Bu kapsamda, TRT Çoksesli Çocuk Korolarında görev yapmış şefler ve eğitimcilerle yapılan röportajlar sesli kayıt şeklinde kaydedilip dijital ortama aktarılmıştır. Bu röportajlar, TRT Çoksesli Çocuk Korolarının tarihsel gelişimi, çalışma koşulları ve katkıları hakkında önemli bilgiler içermektedir. Elde edilen bilgiler, gelecek nesillere kaynak oluşturmak ve TRT Çoksesli Çocuk Koroları hakkında somut belgeler sunmak amacıyla kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler : TRT, Çocuk Koroları, Müzik Eğitimi, Çoksesli

Sayfa Adedi : xi+56

Danışman : Doç Dr. İlknur Özal Göncü

**THE IMPACTS OF TRT POLYPHONIC CHILDREN'S CHOIRS
SINCE THEIR ESTABLISHMENT ON MUSIC EDUCATION IN
TURKIYE
(M.S. Thesis)**

**Zümra Azizoğlu
GAZİ UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATION SCIENCES
JANUARY, 2024**

ABSTRACT

Children's choirs are considered a significant cultural element shaping the future of music and art in Turkey. These choirs contribute to the rich musical heritage of the country by providing music education and stage experience to young talents. This thesis explores the founding purpose, unique structure within the choir, and contributions to Turkish music culture and education of the TRT Polyphonic Children's Choirs. Additionally, this research aims to serve as a valuable resource for choir conductors, conducting students, choristers, and music educators. Within this scope, interviews with conductors and educators who have served in the TRT Polyphonic Children's Choirs were recorded in audio format and transferred to digital media. These interviews contain important information about the historical development, working conditions, and contributions of the TRT Polyphonic Children's Choirs. The gathered information will be utilized to create a resource for future generations and to provide tangible documentation about the TRT Polyphonic Children's Choirs.

Key Words: TRT, Children's Choirs, Music Education, Polyphonic

Page Numbers: xi+56

Advisor: Doç Dr. İlknur Özal Göncü

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	x
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1.Problem Durumu	3
1.2.Problem Sorusu.....	4
1.3.Alt Problemler.....	4
1.4.Araştırmanın Amacı	5
1.5.Araştırmanın Önemi.....	5
1.6.Sayıtlar.....	5
1.7.Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.8.İlgili Araştırmalar	6
BÖLÜM II.....	8
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	8
2.1.Koro Müziği ve Türleri	8
2.1.1.Cinsiyete Göre Koro Türleri:	8
2.1.2.Sayısal Oluşumlarına Göre Koro Türleri:	8
2.1.3.Müzik Türlerine Göre Korolar:	8
2.1.4.Yaş Gruplarına Göre;	9
2.1.5.Kuruluş Amaçlarına Göre:	9

2.2.Çocuk Korosunda Şarkı Söylemenin Çocuğun Bireysel Gelişimine Etkisi	9
2.2.Korolarda Şarkı Söylemenin Bilişsel Gelişime Etkisi.....	10
2.2.1.Dil Becerilerinin Gelişimi	10
2.2.2. Hafıza ve Odaklanmanın Gelişimi	10
2.2.3.Matematiksel Yeteneklerin Gelişimi:.....	11
2.2.4. Yaratıcılığın Gelişimi:	11
2.2.5. İletişim ve Sosyal Becerilerin Gelişimi:.....	11
2.3. Korolarda Şarkı Söylemenin Duygusal Gelişime Etkisi.....	12
2.3.1. Duygusal İfade Becerilerinin Gelişimi:	12
2.3.2. Özgüvenin Artması:.....	12
2.3.3. Stres Azaltma ve Rahatlam.....	12
2.3.4. Kendini İfade Etme:	13
2.4. Korolarda Şarkı Söylemenin Sosyal Gelişime Etkisi.....	13
2.4.1. İletişim ve İşbirliği Becerilerinin Gelişimi	13
2.4.2. Sosyal İlişkilerin Güçlenmesi	14
2.4.3. Empati ve Duyarlılık Gelişimi:	14
2.4.4. Sahne Deneyimi ve Özgüvenin Artması.....	14
2.4.5. Kültürel Farkındalığın Artması	15
2.5.TRT Çoksesli Çocuk Korolarının Kuruluşu	15
2.5.TRT Çoksesli Koroları	18
2.5.1.TRT Ankara Radyosu Çoksesli Çocuk Korusu	19
2.5.2.TRT İstanbul Radyosu Çoksesli Çocuk Korusu	20
2.5.3.TRT İzmir Radyosu Çoksesli Çocuk Korusu	21
2.5.4.TRT Trabzon Radyosu Çoksesli Çocuk Korusu.....	21
2.5.5.TRT Gençlik Koroları	22
2.6.TRT Çoksesli Çocuk Korolarında Görev Almış Şefler, Eğitimciler ve Piyanistler	23
BÖLÜM III	24
YÖNTEM.....	24
3.1.Araştırmanın Modeli	24
3.2.Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	24
3.2.1. Araştırmanın Evreni.....	24
3.2.2. Araştırmanın Örneklemi.....	24
3.3.Veritoplama Araçları	25
3.3.1.Verilerin Toplanması.....	25

3.3.2.Verilerin Analizi.....	25
4.1.Birinci Alt Problem “Koronun Temel Misyonuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar”	27
4.1.1.Ortak Söylem.....	27
4.1.2.Dağarcık.....	28
4.1.3.Müzik Eğitimi.....	29
4.2.İkinci Alt problem “Şeflerin ve Eğitimcilerin Koroya Atanma Şekline Bulgular ve Yorumlar”	29
4.2.1.Kurul.....	30
4.2.2.Referans	31
4.3. Alt Problem “Koro Çalışmalarında Gerçekleştirilen Isınma Yöntemleri ve Eğitime Yönelik Bulgular ve Yorumlar”	32
4.3.1.Beden Isıtma.....	32
4.3.2.Nefes Egzersizleri.....	32
4.3.3.Ses Egzersizleri.....	33
4.3.4.Solfej.....	34
4.4. Dördüncü Alt Problem “Dağarcık Oluşturmada Tercih Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar”	35
4.4.1.Şarkı Seçimi.....	35
4.4.2. Koronun Hazırbulunuşluk Düzeyi.....	37
4.4.3. Kurul.....	37
4.4.4. Sipariş Eserler	38
4.5.Besinci Alt Problem “Koronun Tarihteki Sürecinde Gelişim ve Değişim Durumuna Ait Bulgular ve Yorumlar”	39
4.5.1.Olumlu	39
4.5.2. Olumsuz	41
4.6.Altıncı Alt Problem “TRT Çocuk Korolarının Bireysel ve Toplumsal Katkıları Durumuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar”.....	43
4.6.1.Mesleki Katkısı.....	43
4.6.2. Toplumsal Katkısı.....	45
4.6.3. Amatör (Özengen) Katkısı	46
BÖLÜM V	48
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	48
5.1.Sonuç.....	48
5.2. Öneriler.....	49
KAYNAKLAR.....	50

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Koronun Temel Amaçları</i>	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Tablo 2. <i>Şeflerin ve Eğitimcilerin Koroya Atanma Şekli</i>	29
Tablo 3. <i>Koro Çalışmalarında Kullanılan Isınma Yöntemleri</i>	32
Tablo 4. <i>Dağarcık Oluşturmada Tercih Durumu</i>	35
Tablo 5. <i>Koronun Gelişim ve Değişim Durumu</i>	39
Tablo 6. <i>TRT Çocuk Korolarının Bireysel ve Toplumsal Katkıları</i>	43

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

TRT :Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

Doç. : Doçent

Dr. : Doktor

K : Katılımcı

TBMM : Türkiye Büyük Millet Meclisi

S. : Sayfa

BÖLÜM I

GİRİŞ

Eğitimin birey üzerinde birçok etkisi vardır. Bireylerin kişisel gelişimini destekler, toplumsal ilerlemeyi sağlar, empati ve hoşgörü değerlerini geliştirir, kişisel farkındalığı artırır ve bir bilgi toplumu oluşturmaya teşvik eder. Nitelikli eğitim alan bireyler, potansiyellerini ortaya çıkarır, daha iyi işlere erişir, topluma katkıda bulunur, başkalarını anlamaya ve saygı göstermeye yönlendirir, kendi değerlerini ve düşüncelerini şekillendirir ve bilimsel ilerlemeye katkıda bulunurlar. Dolayısıyla eğitim, bireylerin ve toplumun daha iyi bir gelecek inşa etmesini sağlayan temel bir unsurdur.

Müzik eğitimi, bireylerin gelişimine çeşitli katkılarda bulunmaktadır. Akademik literatürde yapılan araştırmalar, müzik eğitiminin bireylerin psikolojik, sosyal ve bilişsel gelişimine olumlu etkileri olduğunu göstermektedir. (Aksoy, Göklen, 2022). Örneğin, müzik eğitimi alan öğrencilerin iletişim becerilerinin arttığı ve duygusal zekalarının geliştiği belirtilmektedir. (Arslanhan, Eğilmez, 2022). Ayrıca, müzik eğitiminin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirdiği ve öğrencilerin yüksek bilişsel düzeyde sorularla karşılaştırdığında kritik, bağımsız ve yaratıcı müzik düşüncesini geliştirdiği de vurgulanmaktadır (Aksu, 2015).

...Genel Müzik Eğitimi; iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun, ayırım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir “insanca yaşam” için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar. Özengen (Amatör) Müzik Eğitimi; müziğe ya da müziğin belli bir dalına özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar. Mesleki (Profesyonel) Müzik Eğitimi; müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin, ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 2005, s. 31-32).

Müzik eğitimin de koronun yeri ve önemi çok büyüktür. Koro birleştirici ve bir topluluğa hitap eden bir sanat olmasından dolayı daha kısa sürede daha çabuk gelişim sağlanabilen bir oluşumdur. “...müzik eğitiminin, insanlığı eğitmede sahip olduğu en önemli gücün koro eğitimi olduğu söylenebilir” (Değer, 2012, s. 3).

Müziğin keşfi insanlık tarihinin erken dönemlerine kadar uzanmaktadır ve tam olarak ne zaman ve nasıl keşfedildiği bilinmemektedir. Ancak, insanlığın ilk dönemlerinden beri doğal çevrelerinden etkilendikleri ve ritmik sesler ürettikleri bilinmektedir. İlk insanlar vahşi doğanın içinde yaşadıkları için, rüzgâr, yağmur, deniz, kuşlar gibi doğal sesleri dinlerken, kendileri de bu seslere karşılık vermiş olabilirler. Bunlar ilk müziğin temelini oluşturmuş olabilir. İnsanların müziği keşfetme süreci hakkında birçok teori ve hipotez vardır. Bazı araştırmacılar, müziğin ilk olarak ritüel ve dini törenlerde kullanıldığını düşünmektedirler. Bu düşünceye göre, insanlar müziği birlikte dans etmek, meditasyon yapmak ve manevi tecrübeler yaşamak için kullanmışlardır. Diğer bir düşünceye göre ise, müzik ilk olarak avcılık ve savaş gibi faaliyetlerde kullanılmıştır. Ritmik davul vuruşları, avcılık veya savaş sırasında takım çalışmasını ve motivasyonu artırmak için kullanılmış olabilir.

...İnsanın en temel iletişim aracı sesidir. Bireyin çevreyle iletişim kurmasını, konuşabilmesini sağlayan sesi, aynı zamanda sahip olduğu değerli müziksel bir çalgıdır. Sesini kullanan birey, bilinçli ya da bilinçsiz olarak bir çalgıya sahip olarak yaşamaktadır. İnsan sesinin bu yapısı, koro müziği ile arasındaki etkileşimi çağlar öncesine kadar götürür (Gökçe, 2007, s. 327).

Sesi keşfetmek, insanlar için iletişim kurmak ve duyguları ifade etmek için önemli bir araç olmuştur. İnsanlar, farklı tonları, ritimleri ve melodileri kullanarak duygusal durumlarını, hikayelerini ve bilgilerini iletmeyi öğrenmişlerdir. Sesi keşfi, insanların kültürlerini, inançlarını ve geleneklerini aktarmalarına yardımcı olmuş ve müzik ve sanatın gelişmesine katkıda bulunmuştur.

...Müziğin tarihi kendisini büyük ve küçük olmak üzere dönemlere göre ya da halklar, bölgeler, alanlar, şehirler, sanat ekollerine göre düzenler; özetle ya kronolojik ya bölgesel ya da hem kronolojik hem bölgeseldir. Bununla birlikte, nihai ve yüksek bir durum olarak müzik tarihi, bu devamlı gelişimde payları olan bireysel sanatçıların etkileri ve yaşamlarına özel bir önem vermeksizin; sanatsal yaratımlara, onların birbirlerini takip eden ve birbirlerini karşılıklı etkileyen olaylar olarak bakar (Guido Adler, 1885).

...Koronun temelini oluşturan ses müziğinin, ilk çağlardan beri var olduğunu, koroların oluşumlarının ve gelişmelerinin, toplumsal ve kültürel alanda yaşanan gelişimlerle paralellik gösterdiği sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Bu bağlamda, eski Yunan Uygarlığının gelişimini anlatan yapıtlardan, koroların bu uygarlığın gelişiminde önemli bir yer tuttuğunu görmekteyiz. Batı uygarlığının kültürel birikimini sağlayan temel olguların başında çoksesliliği de ortaya çıkartan korolar gelmektedir. Örgütlü bir şekilde şarkı söyleme gereksiniminden ortaya çıkan “Gregor Ezgilerini” 750 yılındaki aynı amaca yönelik Scola-Cantorum adındaki “birlikte şarkı söyleme okulunun” açılması izlemiştir. Bu okul ve daha sonraki yıllarda açılan tüm okullar,

örgütlü ve bilimsel olarak, korolar aracılığı ile şarkı söyleyerek sanatsal ve kültürel gelişmelerin toplum içinde doğup büyüüp gelişmesine katkıda bulunmuştur (Apaydın, 2006, s.574).

Korolar, bir kültür oluşturmaya ya da var olan kültürü devam ettirmeye çok uygun oluşumlardır. Bilindiği üzere birey ne kadar küçük yaşta sanatla tanışırsa o yönde devamlı gelişecektir.

...Erken yaşta müzik eğitiminin etkili bir alanı olan çocuk koroları, müzik eğitimi için çok uygun bir araç olmanın ötesinde, çocukların kişilik gelişimlerine ve toplumsallaşmalarına da önemli katkılar getirmektedir. Sesini doğru kullanmayı, koroyla bütünleşmeyi, sorumluluk almayı, grup çalışması zevkini, başarıyı ve başarısızlığı paylaşmayı, en iyi ve en etkili öğreten ortamlardan biri, belki de başta geleni çocuk korolarıdır (Doğanarslan, 2008, s. 1).

Çocuk koroları, çocukların müzik eğitimlerini geliştirmek, müzikal becerilerini arttırmak, sosyal becerilerini geliştirmek ve sahne tecrübesi kazandırmak gibi hedeflerle kurulurlar. Ayrıca çocuklarda müzikal tutkuyu ve sevgiyi geliştirme, kendilerine güven duyma ve özgüven kazandırma, disiplin ve sorumluluk duygusunu aşılama gibi amaçlar da vardır. Çocuk koroları toplumda kültürel ve sanatsal faaliyetlerin gelişmesine katkıda bulunurken, çocukların müzikal yeteneklerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine de olanak sağlamaktadır. Dernekler, vakıflar ve bazı devlet kurumları bu tür etkinliklerin toplumda yaygınlaşması ve sürdürülebilir olması için çocuk korolarına destek olmaktadır.

Bu araştırmada ele aldığımız TRT Çoksesli Çocuk Koroları, kendinden sonra Türkiye’de kurulan bütün çocuk korolarına öncü olmuştur. TRT Çoksesli Çocuk Korosu, 1984 yılında, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) tarafından kurulmuş bir çocuk korosudur. Koronun kuruluş amacı, çocukların müziğe olan ilgisini arttırmak, müziği sevdirmek, müzikal yeteneklerini geliştirmek ve ülke kültürüne katkıda bulunmak için hizmet vermektedir. Kurulduğundan bu yana Türk müziği, dünya müziği, popüler müzik ve çocuk şarkıları gibi farklı tarzlardan birçok eseri icra etmiştir. TRT Çoksesli Çocuk Koroları şuan 4 farklı şehrimizde (Ankara, İstanbul, İzmir ve Trabzon) faaliyetlerini sürdürmektedirler. Koroda, 8-14 yaş arası çocuklar yer almaktadır. Çocuklar, profesyonel müzisyenler tarafından eğitilmekte ve Türkiye'nin farklı şehirlerinde konserler vermektedirler.

1.1.Problem Durumu

Korolar, bir kültür oluşturmaya ya da var olan kültürü devam ettirmeye çok uygun oluşumlardır. Çocuk koroları, çocukların müzik eğitimlerini geliştirmek, müzikal becerilerini arttırmak, sosyal becerilerini geliştirmek ve sahne tecrübesi kazandırmak gibi

hedeflerle kurulurlar. Ayrıca çocuklarda müzikal tutkuyu ve sevgiyi geliştirme, kendilerine güven duyma ve özgüven kazandırma, disiplin ve sorumluluk duygusunu aşılama gibi amaçları da vardır. Çocuk koroları toplumda kültürel ve sanatsal faaliyetlerin gelişmesine katkıda bulunurken, çocukların müzikal yeteneklerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine de olanak sağlamaktadır. Dernekler, vakıflar ve bazı devlet kurumları bu tür etkinliklerin toplumda yaygınlaşması ve sürdürülebilir olması için çocuk korolarına destek olmaktadır.

Bu araştırmada ele aldığımız TRT Çoksesli Çocuk Korosu, kendinden sonra Türkiye’de kurulan bütün çocuk korolarına öncü olmuştur. Koro, çocukların müziğe olan ilgisini arttırmak, müziği sevdirmek, müzikal yeteneklerini geliştirmek ve ülke kültürüne katkıda bulunmak için hizmet vermektedir. Kurulduğundan bu yana Türk müziği, dünya müziği, popüler müzik ve çocuk şarkıları gibi farklı tarzlardan birçok eseri icra etmiştir. Koroda, 8-14 yaş arası çocuklar yer almaktadır. Çocuklar, profesyonel müzisyenler tarafından eğitilmekte ve Türkiye'nin farklı şehirlerinde konserler vermektedirler.

TRT Çoksesli Çocuk Korosu, Türkiye'deki çocukların müzikal eğitimlerine katkı sağlamakla birlikte, ülke kültürüne de önemli bir katkıda bulunmaktadır. Koronun performansları, Türk müziği kültürünü dünyaya tanıtmak ve Türk müziği eserlerinin gelecek nesillere aktarılmasına yardımcı olmaktadır.

Bu araştırmanın bir başka amacı da TRT Çoksesli Çocuk Korosu’nun kurulma süreci, karşılaşılan zorluklar, elde edilen başarılar ve amacına ulaşan hedeflerin yazılı bir kaynak oluşturmasıdır.

1.2.Problem Sorusu

TRT Çoksesli Çocuk Korosu’nun Türk müzik eğitimine katkıları nelerdir?

1.3.Alt Problemler

- 3.1. Koro eğitimcilerinin görüşleri doğrultusunda TRT Çoksesli Çocuk Korolarının temel amaç/amaçları nelerdir?
- 3.2. Koro eğitimcilerinin göreve atanma süreci geçmişte ve bugün nasıl gerçekleştirilmektedir?
- 3.3. TRT Çoksesli Çocuk Koroları çalışmalarında kullanılan ısınma yöntemleri ve eğitim süreci nasıl yapılmaktadır?

- 3.4. TRT Çoksesli Çocuk Korolarında, koro dağarcığı nasıl oluşturulmaktadır?
- 3.5. TRT Çoksesli Çocuk Korolarının tarihteki sürecinde gelişim ve değişim durumu nedir?
- 3.6. TRT Çoksesli Çocuk Korolarının, özengen mesleki ya da toplumsal anlamda müzik eğitime katkıları nelerdir?

1.4.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, TRT Çoksesli Çocuk Korolarının kuruluş amacını, koronun içindeki özgün yapısını ve Türk müzik kültürüne ve eğitime katkılarını ortaya koymaktır. Araştırmanın diğer bir amacı da koro şefleri, koro şefliği öğrencileri, koristler ve müzik eğitimcileri için işlevsel bir kaynak oluşturmaktır.

1.5.Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Türkiye’de çocuk korolarının öncüsü kabul edilen TRT Çoksesli Çocuk Korolarının etkinlikleri, müzik eğitime katkılarını yazılı bir kaynak haline getirmesi bakımından önem taşımaktadır.

1.6.Sayıtlar

Araştırma için seçilen veri toplama yöntemlerinin araştırmanın konusuna ve problemlerin çözümüne uygun olduğu, görüşme tekniği ile önceden hazırlanmış olan sorulara uzmanlar tarafından verilen cevapların gerçekleri yansıttığı, görüşmeye katılan uzman şeflerin alanlarında uzman oldukları ve yararlanılan kaynakların geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.

1.7.Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma da TRT Çoksesli Çocuk Korolarının kuruluş tarihinden bu yana şeflik ya da eğitimcilik yapmış, hayatta olan ve ulaşılabilen kişilerle sınırlandırılmıştır.

1.8.İlgili Araştırmalar

Gürkan (1983) tarafından yazılan yayımlanmamış “TRT Ankara Çoksesli Çocuk Korosunun Eğitsel ve İşlevsel Etkinlikleri” adlı lisans tezinde, TRT Ankara Çoksesli Çocuk Korosunun tarihsel gelişimi, kuruluş amacı, kuruluşun işleyişi, kuruluşun amacına göre gösterdiği eğitsel ve işlevsel etkinlikler incelenmiştir. Betimsel araştırma tekniklerinden belgesel araştırma ve sözlü görüşme teknikleri uygulanmıştır. Araştırmada TRT Çocuk Korolarında kuruluş aşamasında belirlenen kurallar madde madde sıralanmıştır. Bu başlıkların arasında Planlama, Disiplin Esasları, Çocuk Korolarının Eğitimleri, Koroların Çalışma Düzeni gibi alt başlıklar da madde madde gösterilmiştir. Koronun sekiz aylık temel eğitim programı verilmiş, 1980- 1981 ve 1982-1983 Eğitim Programları ayrıntılı bir şekilde paylaşılmıştır.

Göncü (2017) tarafından yayınlanmış “TRT Çocuk Korolarının Medya (Radyo ve Televizyon) aracılığıyla Türk müzik eğitimine katkıları” adlı bildirisinde TRT Çocuk Korolarının radyo ve televizyon aracılığıyla Türk Müzik Eğitimine katkılarını ortaya koymak, önemini vurgulamak ve geçmişten günümüze işlevini gözden geçirmek amacıyla yapılmıştır. Bu araştırma, durum tespitiye yönelik betimsel bir araştırmadır.

Kıyak (2019) tarafından yayınlanmış “Amatör Çoksesli Koroların Koro Üyelerinin Bireysel Toplumsal ve Kültürel Gelişimine Katkılarının İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinin amacı, amatör çok sesli koroların farklı meslek gruplarından gelen üyelere bireysel, toplumsal ve kültürel gelişime katkı sağlayıp sağlamadığını incelemektir. Araştırma, amatör çok sesli korolara katılan üyelere anketler aracılığıyla sorular yönelterek gerçekleştirilmiştir. Bu anketler, koro üyelerinin çok sesli koro müziğine ilişkin görüşlerini, koro müziğinin bireysel gelişimlerine, toplumsal ilişkilerine ve kültürel katkılarına yönelik verileri analiz etmeyi amaçlamıştır. Anket sonuçlarına göre, amatör çok sesli bir koro üyeliğinin bireysel, toplumsal ve kültürel açıdan olumlu ve büyük ölçüde etkili olduğu gözlenmiş, çok sesli koroların toplumsal birlik ve bütünlük açısından insan hayatında önemli faydalar sağladığı belirlenmiştir.

Öztop (2007) tarafından yayınlanmış “Planlı ve Programlı Bir Özengen Koro Eğitimi İle Bireylere Kazandırılması Hedeflenen Eğitsel, Toplumsal ve Kültürel Yeterliklerin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinin amacı, Türkiye'deki amatör korolarda görev alan bireylerin müzik eğitimi, toplumsal ve kültürel yeteneklerini incelemektir. Araştırma, Türkiye'de düzenli olarak faaliyet gösteren amatör koroları kapsamaktadır. Örnekleme,

Ankara'da faaliyet gösteren altı amatör koro ve müzik eğitimi konusunda uzman sekiz şef dahil edilmiştir. Veriler, görüşmeler, kaynak taramaları ve anketler kullanılarak toplanmış ve betimsel analizler ile istatistiksel yöntemlerle değerlendirilmiştir. Bulgular, Türkiye'deki Amatör Koroların bireylerin kazandığı yetenekler sayesinde toplumsal, kültürel ve eğitimsel açıdan daha duyarlı, bilinçli ve seçici davrandıklarını göstermektedir. Sonuçlar doğrultusunda, Türkiye'de sayıları hala sınırlı olan amatör koroların daha yaygınlaştırılması ve bu korolarda planlı ve programlı eğitimlerin uygulanması için önerilerde bulunulmuştur.

Erol (2013) tarafından yayınlanmış “Çocuk Korolarının Çocukların Okul Başarılarına Etkisi” adlı yüksek lisans tezinin amacı, koro eğitiminin çocukların okul başarısına olan etkisini incelemek ve bulguları kullanarak koroların okul başarısına katkılarını daha etkili hale getirmek için öneriler sunmaktır. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak hazırlanmıştır. Araştırma, resmi kurumlar ve derneklerle ilişkilendirilen koro eğitimcilerini, koro eğitimi alan öğrencileri, öğrenci velilerini ve koro eğitimi alan öğrencilerin okuldaki sınıf öğretmenlerinin görüşlerini toplayarak gerçekleştirilmiştir.

Değer (2012) tarafından yayınlanmış “Çocuk Korolarının Eğitiminde Bir Yaklaşım Olarak Eğitsel Oyun Kullanımının Öğrencilerin Müziksel Erişi Düzeylerine Etkisi” adlı doktora tezinin amacı, çocuk korolarının eğitiminde eğitsel oyunların kullanımının öğrencilerin müzik yeteneklerine etkisini incelemektir. Bu amacı gerçekleştirmek için, önce koro eğitimcilerinin çocuk korolarında kullandığı eğitim yaklaşımları üzerinde bir inceleme yapılmış, ardından yaygın olarak kullanılan bu yaklaşımlarla eğitilen kontrol grubu öğrencileri ile eğitsel oyunları içeren farklı bir yaklaşımla eğitilen deney grubu öğrencilerinin müzik yeteneklerinin düzeyi ve bu süreçle ilgili görüşleri karşılaştırılmıştır. Araştırma kapsamında ele alınan alt problemlerin çözümlenmesi için, hem nicel hem de nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, çocuk korolarının eğitiminde eğitsel oyunların nadiren kullanıldığı, bazı koro eğitimcilerinin doğaçlama oyunlarına başvurduğu ve bir kısmının ise hiç eğitsel oyun ve ya oyunlaştırma kullanmadığı görülmüştür.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1.Koro Müziği ve Türleri

Korolar, genellikle çok sayıda insanın bir araya gelerek bir müzik eserini seslendirdiği, genellikle a capella (müzik enstrümanları kullanmadan sadece vokal olarak icra edilen) bir müzik topluluğudur. Korolar kendi içinde birçok açıdan ayrılırlar.

2.1.1.Cinsiyete Göre Koro Türleri:

Karma Korolar

Erkek Koroları

Kadın Koroları

2.1.2.Sayısal Oluşumlarına Göre Koro Türleri:

Oda Koroları

Orta Büyüklükteki korolar

Büyük Korolar

“...Korolarda üye sayısı arttıkça, ses bütünlüğü, ses gürlüğü, ve tını yönünden daha kolay ve daha verimli sonuçlar alınabilir” (Egüz, 1998).

2.1.3.Müzik Türlerine Göre Korolar:

Geleneksel Türk Halk Müziği Koroları

Geleneksel Türk Sanat Müziği Koroları

Tasavvuf Müziği Koroları

Çoksesli Korolar

Kilise Koroları

Opera Koroları

Madrigal Koroları

2.1.4.Yaş Gruplarına Göre;

Minikler Koroları: (5-8 yaş grubu)

Çocuk Koroları (8-14 yaş grubu)

Gençlik Koroları (15-25 yaş grubu)

Yetişkin Koroları (25 yaş üstü)

2.1.5.Kuruluş Amaçlarına Göre:

Profesyonel Korolar

Amatör (Özengen) Korolar

Eğitim Koroları (Çevik, 1999, s. 44 - 45)

2.2.Çocuk Korosunda Şarkı Söylemenin Çocuğun Bireysel Gelişimine Etkisi

Bireysel gelişim, her birey için farklı olabilir ve yaş, deneyimler, çevresel faktörler ve kişisel özellikler gibi birçok etkene bağlı olarak değişebilir. Bu süreç, öğrenme, deneyim kazanma, kendini geliştirme ve yaşam boyu süren bir süreç olarak değerlendirilir.

2.2.Korolarda Şarkı Söylemenin Bilişsel Gelişime Etkisi

Bilişsel gelişim, bireyin düşünme becerilerini, problem çözme yeteneklerini ve öğrenme kapasitesini artırır. Koroda şarkı söyleyen çocukların nasıl bir bilişsel gelişim içerisinde olduklarını bazı alt başlıklarla açıklayabiliriz.

2.2.1.Dil Becerilerinin Gelişimi

Şarkı söylemek, kelime dağarcığını genişletir, telaffuz ve sözcük vurgusunu geliştirir ve dilbilgisi kurallarını öğrenmeyi destekler. Şarkı söylerken, çocuklar kelimelerin ritmik düzenine uyum sağlamak zorunda kalır ve bu da dil becerilerini güçlendirir.

Fischer “dilin bir anlatım aracı olmaktan çok bir bildirişim aracı olduğu” cümlesiyle, dilin yalnızca bir ifade aracı olmakla kalmayıp aynı zamanda bir iletişim aracı olduğunu vurgulamaktadır. Koro eğitimi sayesinde bireylerin ilk olarak dillerini tanıdığı ve daha sonra bu dilin etkin ve doğru bir şekilde kullanımını öğrendiği düşünülebilir. Bu iletişim yeteneği üzerinden evrensel bir dili olan müzik aracılığıyla farklı insanlara, kültürlere ve toplumlara bilgi iletebilen son derece etkili bir araç haline geldiğini düşündürmektedir. Bu bağlamda, dilin kullanımının kültürel mirasın iletilmesinde kritik bir rol oynadığını söylemek mümkündür. Koroda şarkı söyleyen çocuklar, kendi kültürlerine ait şarkıları öğrenerek dil becerilerini geliştirebilir ve aynı zamanda kültürel mirası aktarabilirler. (Fischer, 2005)

2.2.2. Hafıza ve Odaklanmanın Gelişimi

Şarkıları öğrenme süreci, çocukların hafıza ve odaklanma yeteneklerini geliştirir. Şarkı söylemek için sözleri ve melodiyi hatırlamak, beyinde hafızanın kullanılmasını gerektirir. Aynı zamanda koroda diğer üyelerle uyumlu bir şekilde şarkı söylemek için dikkat ve konsantrasyon gereklidir. Bu süreç, çocukların dikkatlerini toplama ve uzun süreli odaklanmalarını sağlar.

2.2.3. Matematiksel Yeteneklerin Gelişimi:

Müzik, matematiksel prensipleri içerir ve çocukların matematiksel yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Şarkı söylemek; ritim, tempo ve ölçü gibi müzikal unsurları anlama ve uygulama becerisini gerektirir. Bu da çocukların matematiksel düşünme, sayısal ilişkileri anlama ve ritmik desenleri tanıma becerilerini artırır.

“Müzik, en temel ögesinden en karmaşık ögesine kadar, çeşitli matematiksel yapıları içermekte olup, müzik ile matematik pek çok açıdan birbiriyle ilişkili iki disiplindir. Bu iki disiplin üzerine ilk akademik çalışmaların MÖ 6. yüzyılda Yunan filozof ve matematikçi Pisagor ile başladığı düşünülmektedir. Pisagor’un seslerin frekansları arasındaki çeşitli sayısal oranları keşfiyle ortaya koyduğu sesler arasındaki ilişkilerin sistematik yapısı, müzik kuramının temelini oluşturmaktadır” (Riedweg 2005).

2.2.4. Yaratıcılığın Gelişimi:

Çocuk korosunda şarkı söylemek, yaratıcılığa teşvik eder. Müzik, bir ifade aracıdır. Şarkı söylemek, çocukların duygularını ifade etmelerine ve kendi yaratıcı yorumlarını katmalarına olanak tanır. Bu da çocukların özgün düşünme, problem çözme ve yaratıcı ifade becerilerini geliştirir.

...Küçük yaşlardaki çocuklar, genellikle müziğe ve oyunlara olan ilgileriyle dikkat çeken bir yaratıcılık evresi yaşarlar. Bu dönemde, kendi zihinlerinde oluşturdukları düşünceleri, duyguları ve hayalleri ifade etmek amacıyla yazma, resimleme gibi çeşitli yaratıcı yöntemlere başvururlar. Bu süreç, çocukların içsel dünyalarını keşfetmelerine ve kendilerini ifade etmelerine katkı sağlar. Bu nedenle, müzik eğitimi, bu doğal yetenekleri daha fazla geliştirmek için ideal bir araç olarak görülebilir (Karkın, 2008, s.3).

2.2.5. İletişim ve Sosyal Becerilerin Gelişimi:

Çocuk korosunda şarkı söylemek, iletişim ve sosyal becerilerin gelişimine katkıda bulunur. Koroda birlikte şarkı söylemek, takım çalışması ve işbirliği gerektirir. Bu süreç, çocukların başkalarıyla iletişim kurma, empati yapma, diğerlerini dinleme ve uyum sağlama becerilerini geliştirir. Aynı zamanda koroda arkadaşlık ve dayanışma duygusu da güçlenir.

2.3. Korolarda Şarkı Söylemenin Duygusal Gelişime Etkisi

Duygusal gelişim çocukta, duygularını tanıma, yönetme ve ifade etme yeteneklerini geliştirir. Duygusal ifade, özgüven, stres azaltma, empati ve kendini tanıma gibi alanlarda olumlu etkiler sağlar.

2.3.1. Duygusal İfade Becerilerinin Gelişimi:

Şarkı söylemek, çocuklara duygusal ifadelerini keşfetme ve ifade etme fırsatı sunar. Şarkılar, çeşitli duygusal durumları ve temasları içerir. Çocuklar, şarkılarla birlikte duygularını ifade eder, müzikal tonlama ve vurguyla duygusal ifadeleri güçlenir. Bu süreç, çocukların kendi duygusal deneyimlerini tanımlamalarına ve ifade etmelerine yardımcı olur.

“Müziğin, çocukla çevresi arasındaki doğrudan bağlantıyı arttırması, aynı zamanda kendini ifade gücünü arttırarak, kişinin “ben kimim” sorusunu sormasına yardımcı olması gibi özellikleri, çocuğun kendine güven duygusunun gelişiminde önemli bir etkindir” (Akgül, 2008, s.30).

2.3.2. Özgüvenin Artması:

Çocuk korosunda şarkı söylemek, özgüvenin gelişimine katkıda bulunur. Şarkı söylemek, çocuklara kendi seslerine ve yeteneklerine güvenmeyi öğretir. Her bir performansla, çocuklar başarı hissi yaşar ve özgüvenleri artar.

...Korolarda şarkı söyleyen birey; ortaklaşa iş yapma alışkanlığı kazanır, ses eğitimi, genel müzik eğitimi, koro edebiyatı eğitimi alır; başkalarının yanlışlarını gidermesine katkıda bulunurken, kendi eksikliklerini de görme fırsatı elde eder; başkalarına saygı göstererek kendisine saygı sağlar; arkadaşlıklar kurarak sosyalleşir. Ayrıca bireyin özgüveni artar, sanatta ulusal ve uluslararası iletişim içerisinde dünya görüşü gelişir (Apaydın, 2001, s. 135).

2.3.3. Stres Azaltma ve Rahatlama

Müzik, stresi azaltmada ve rahatlama sağlamada etkili bir araçtır. Şarkı söylemek, çocukların stresli durumlarla başa çıkmalarına yardımcı olabilir. Şarkı söylerken, çocuklar kendilerini ifade etme, duygusal gerilimi azaltma ve rahatlama hissi yaşama

fırsatı bulurlar. Müziğin ritmik yapısı, çocukların gevşemesine ve duygusal dengeyi sağlamalarına yardımcı olur.

2.3.4. Kendini İfade Etme:

Şarkı söylemek, çocukların kendilerini ifade etmeyi ve kendilerini daha iyi tanımalarını sağlar. Müzikal ifade aracılığıyla, çocuklar duygusal deneyimlerini keşfeder, duygusal ifadelerini güçlendirir ve kendi duygusal dünyalarını daha iyi anlarlar. Kendilerini ifade etme yeteneği ve kendini tanıma süreci, duygusal gelişimin önemli bir parçasıdır.

...Müzik eğitimi, çocuğun kendini ifade etme yeteneğinin, yaratıcılık keyfinin ve estetik duyarlılığının gelişeceği, ayrıca motor ve ritmik becerilerin artmasına, ses ve dil gelişiminin desteklenmesine, bilişsel yeteneklerin ve soyut düşünme yetilerinin geliştirilmesine, aynı zamanda sosyal ve grup becerilerinin kazanılmasına katkıda bulunacağı ifade edilmiştir (Yavuzer, 2007, s. 25).

2.4. Korolarda Şarkı Söylemenin Sosyal Gelişime Etkisi

Sosyal gelişim, bireyin diğer insanlarla etkileşim kurma, ilişki kurma ve empati yapma yeteneklerini içerir.

2.4.1. İletişim ve İşbirliği Becerilerinin Gelişimi

Çocuk korolarında şarkı söylemek, iletişim ve işbirliği becerilerinin gelişimine katkıda bulunur. Koroda birlikte şarkı söylemek, takım çalışması ve işbirliği gerektirir. Çocuklar, diğer koru üyeleriyle uyumlu bir şekilde çalışmayı öğrenir, birlikte müzik yapma deneyimini paylaşır ve bir amaca doğru ilerlemek için iletişim kurar. Bu süreç, çocukların iletişim becerilerini geliştirir ve başkalarıyla etkili bir şekilde iletişim kurmayı öğrenirler.

Benjamin Koenig; “Müzik insan kişiliğinin en sübjektif ve kişisel ifadesidir. Aynı zamanda unutulmaz bir yaşam yaklaşımıdır. Müzik, üyelerinin en asgari düzeyde sözlü dile ihtiyaç duyarak, aralarında bir sempati oluşturduğu sosyal bir uyum ve iletişim sanatıdır.” demektedir (Uslu, 2013, s.3).

2.4.2. Sosyal İlişkilerin Güçlenmesi

Çocuk koroları, çocukların sosyal ilişkilerini güçlendirir. Şarkı söylemek için bir araya gelmek, birlikte çalışmak ve performans sergilemek, çocukların birbirleriyle bağlantı kurmasına ve bir arkadaşlık ortamında olmalarına olanak tanır. Çocukların koroda yeni arkadaşları olur, birlikte çalışarak takım ruhunu ve dayanışmayı deneyimler, birbirlerine destek olurlar.

2.4.3. Empati ve Duyarlılık Gelişimi:

Çocuk korosunda şarkı söylemek, empati ve duyarlılık gelişimine katkıda bulunur. Şarkılar, farklı duygusal durumları ve hikayeleri içerebilir. Çocuklar, şarkıların anlamını anlamak ve başkalarının duygusal deneyimlerini anlamak için empati kurma fırsatı bulurlar. Bu süreç, çocukların başkalarının duygusal ihtiyaçlarına duyarlı olmalarını ve başkalarına destek olma becerilerini geliştirir.

Müzik, insanları birleştiren ve paylaşma değerini öğreten bir olgu olarak kabul edilir. Başarılı bir müzik eseri oluşturmak için, güçlü ve titiz bir takım çalışması gereklidir. Bir arada aynı müziği dinleyen kişiler, aynı duygusal deneyimleri paylaşmayı öğrenirler. Orkestra veya koro gibi bir araya gelip birlikte müzik icra eden grup üyeleri, paylaşmayı, birbirlerini dinlemeyi, sırayla konuşmayı, uyum içinde yaşamayı, farklı bakış açılarına saygı göstermeyi ve empati yapmayı öğrenirler. Bu bağlamda, müzik eğitimi insanların insanlık duygularını geliştiren ve demokratik bir ortam yaratma fırsatı sunan önemli bir faktördür. (Bağcı, 2007)

2.4.4. Sahne Deneyimi ve Özgüvenin Artması

Çocuk korosunda şarkı söylemek, sahne deneyimi kazandırmak ve özgüvenin artmasına yardımcı olur. Performans sergileme, çocukların kendilerini ifade etmelerini, kendilerine güvenmelerini ve başkalarının önünde kendilerini rahat hissetmelerini sağlar.

2.4.5. Kültürel Farkındalığın Artması

Çocuk koroları, farklı kültürlerden gelen çocukların bir araya gelmesine ve müzikal deneyimleri paylaşmasına olanak tanır. Şarkı söylemek, çocukların farklı müzik türlerini ve geleneği öğrenmelerini sağlar. Bu süreç, çocukların kültürel farkındalık ve hoşgörü geliştirmelerine yardımcı olur ve başkalarının kültürel değerlerine ve ifade biçimlerine saygı duymayı öğretir.

2.5. TRT Çoksesli Çocuk Korolarının Kuruluşu

1970'li yıllar, geçmişte elde edilen deneyimlerin etkisiyle, "çocuk korolarının" resmi ve özel kurumlar ile sivil toplum örgütlerinde daha kurumsal bir yapıya kavuşmaya başladığı bir dönem olarak görülebilir.

1973 yılında, Ankara Çoksesli Müzik Derneği'nin kuruluşunda önde gelen isimler arasında Muzaffer Arkan, Ahmed Adnan Saygun, Cevat Memduh Altar, Mithat Fenmen, Ahmet Samim Bilgen ve Sevdâ-Cenap And bulunmaktadır. Bu dernek çatısı altında, Ankara Çoksesli Çocuk Korosu da 1976 yılında kurulmuştur.

...Besteci ve eğitimci Cenân Akın, 1975 yılında Türkiye'nin özel sektör bünyesindeki ilk çocuk korusu olan Akbank Çocuk Korosu'nu kurmuştur. Bu koro aracılığıyla, bestecilere ilk kez çocuk şarkısı siparişi verilmiş, bu amaçla yarışma açılmış ve kitaplaştırılan şarkılar MEB'in tavsiyesiyle okullara Akbank tarafından parasız olarak dağıtılmıştır (İlyasoğlu, 2007 s. 130, Akbank, 1979 s. 3).

Bu koroların kurulması, ülkemizdeki çocuk koroları arasında uzun süre varlığını sürdüren TRT Çoksesli Çocuk Koroları'nın oluşturulması için gerekli eğitsel ve toplumsal temellerin sağlanması, uygun bir zeminin hazırlanmasını sağlamıştır.

...TRT Çocuk Korolarının kuruluşu, 1977 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü, Müzik Eğitimi Bölümü'nde oluşturulan bir önçalışmanın TRT'ye yansıtılmasıyla başlamış, Gazi Eğitim Enstitüsü uzman öğretmenleri Saip Egüz, Saadettin Ünal, Sevim Ünal ile TRT Müzik Dairesi uzmanlarından Erçivan Saydam'ın işbirliği ile geliştirilen çalışma 1978 yılında sonuçlandırılmıştır (Gürkan, 1983, s. 5).

TRT Çocuk Okul Çocuk ve Gençlik Müziği Repertuar Kurulu, koroya alınacak çocuklarda aranacak nitelikleri belirlemiştir. Bu nitelikler, TRT Çocuk Korosuna kabul edilecek çocuklarda bulunması gereken özellikleri içermektedir. Bu özellikler şu şekilde belirlenmiştir:

Ses Nitelikleri: Koroya alınacak çocukların, eğitim programını başarıyla yürütebilecek bir sese sahip olmaları gerekmektedir. Sesin güzel ve uyumlu olması, müziği doğru bir şekilde ifade edebilme yeteneği önemlidir.

İkamet Yeri: Çocukların koroya kabul edilebilmesi için, koronun açıldığı bölgede ikamet etmeleri gerekmektedir. Bu, katılım ve katkı sağlama kolaylığı açısından önemlidir.

İşitme ve Ses Sınavı: Çocuklar, koroya kabul edilmeden önce işitme ve ses sınavına tabi tutulmuşlardır. Bu sınavlar, çocukların işitme yeteneklerini ve seslerini doğru bir şekilde kullanabilme kabiliyetini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

...İki aşamalı sınavlar sonucunda oluşturulan Televizyon Çocuk Korosu, 22 Aralık 1978 tarihinde eğitim çalışmalarına başlamıştır. Böylece kuruluş yolunda en önemli adım atılmış oldu. Televizyon Çocuk Yayınları Şubesi ile Müzik Dairesi Başkanlığı Çocuk ve Gençlik Müziği Şubesi Müdürlüğünce görüş ve anlayış birliği içinde sürdürülen koronun çalışma düzeni, kurulca hazırlanan plana uygun olarak hafta sonlarında Ankara Radyosu stüdyolarında yapılmaktaydı. 63 çocuktan oluşan koro, 22 Aralık 1978'den 30 Haziran 1979'a kadar 1 yıl 8 aylık eğitim döneminin 5 ayını, yaz dinlencesinden sonra, 15 Eylül 1979 tarihinde çalışmalarına yeniden başlayarak, Kasım 1979'da planlanan birinci 8 aylık eğitim dönemini tamamlamıştır. Çalışmaları koro öğretmeni Saip egüz rehberliğinde, Sevim Ünal, Reyhan Öney, Gülşen Şimşek, Taner Solukçu yönetiyordu (F. Gürkan, 1983, s.6).

O dönem koronun şarkı dağarcığı, TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Çocuk Okul ve Gençlik Müziği Bilimsel Araştırma ve Repertuar Kurulu tarafından hazırlanmaktaydı. Hazırlıklar sırasında Cumhuriyet döneminde söylenen çocuk şarkıları tarandı ve TRT dağarcığındaki halk türkülerinden kıstaslara uygun olanlar bulunamadı. Bu nedenle, yeni şarkılar için yarışmalar düzenlendi ve mevcut dağarcığa çalgı ve piyano eşlikleri yazdırıldı. Ayrıca, ihtiyaç duyulan yeni çocuk şarkıları da sipariş edildi.

8-13 yaş arasındaki çocuklardan oluşan Televizyon Çocuk Korosu, ilk performansını 23 Nisan 1979'da çocuk haftasında gerçekleştirmiştir. Bu performans, beş şarkının yer aldığı bir konser şeklinde sunulmuş ve parçaların hazırlanması süreci Orkut Stüdyosu'nda ve TBMM'de küçük konserlerle desteklenmiştir.

Koronun bir diğer önemli performansı, 31 Aralık 1979'da Çocuk Yılı'nın son gününde yayınlanan 104 dakikalık "Yılbaşı Çocuk Özel Eğlence Programı"nda gerçekleşmiştir. Bu programda, dört yeni yıl şarkısının yanı sıra UNESCO Çocuk Şarkıları Yarışması için TRT tarafından ödül kazanmış "Bir Dünya Bırakın" adlı şarkıyla bir konser verilmiştir.

Koro, Aralık 1979'da ikinci 8 aylık eğitim çalışmalarına başlamıştır.

Televizyon Çocuk Korosu, "Güle Oynaya" (1980) adlı yapımın parçası olarak, haftalık "Haftanın Şarkısı" ve aylık "Ayn Konseri" gibi programlarda ve bazı çocuk programlarının tanıtım şarkılarının seslendirilmesi görevini üstlenmiştir.

1978 yılında Televizyon Çocuk Korosu için takviye sınavı düzenlendiği sırada, aynı zamanda Ankara ve İstanbul Radyolarında çocuk korusu kurma çalışmaları da başlatılmıştı. Bu çalışmalar, 24 - 30 Aralık tarihlerinde gerçekleştirilen sınavlar sonucunda 94 çocuğun seçilmesiyle sonuçlandı. Bu 94 çocuğun 14'ü, Televizyon Çocuk Korosuna katılmak üzere seçildi. Geri kalan 80 çocuk ise "TRT Ankara Radyosu Çocuk Korosu"nun temelini oluşturdu.

Radyo korosunun ilk eğitmenleri, Taner Solukçu ve Gülşen Şimşek oldu. Ayrıca, ses eğitimi uzmanı ve danışman olarak Saip Egüz görevlendirildi.

Korodan ayrılma ve yıl sonu değerlendirme sınavlarının sonucunda elemeler yapıldı. 21 - 22 Haziran 1980 tarihlerinde düzenlenen sınavlar sonucunda, her iki koro için de 21 çocuk seçildi. Bu 42 çocuk, birlikte çalıştırılmak üzere bir hazırlık korusu oluşturdu. Hazırlık korusu, özel yeteneklere sahip olan çocuklara ses ve kulak eğitimi verilerek, ileride ana koro için hazırlık yapmaları amaçlanarak eğitimden geçirildi.

6-7 Mart 1982 tarihinde yapılan değerlendirmeler sonucunda, radyo ve televizyon çocuk koroları "TRT Ankara Çocuk Korosu" adı altında birleştirilmiştir. TRT Ankara Çocuk Korosu'nun kuruluşundan hemen sonra, 1979'da TRT İstanbul Çocuk Korosu, 1983'te TRT İzmir Çocuk Korosu, 1996'da ise TRT Trabzon Çocuk Korosu kurulmuştur.

"TRT Çocuk Korosunun kuruluş amaçları şöyle sıralanmaktadır:

- *Ülkemiz çocuklarının birlikte söyleyebilecekleri ulusal bir şarkı dağarcığının oluşturulmasına öncülük etmek ve böylece en güçlü sosyal bağlardan biri saydığımız müziğin, etkinliğini artırmak,*
- *Televizyon ve radyolarda yayınlanacak programlarla, müziğin çocukların günlük yaşamlarına girmesini sağlamak ve onların ruhsal gelişimlerine katkıda bulunmak, Atatürk, yurt, ulus, aile ve insan sevgisini pekiştirmek ve canlı tutmak,*
- *Ulusumuzun zevkle dinleyebileceği ayn zamanda evrensel açıdan da değer taşıyan, Türk dilinin özelliklerine uygun bir söyleme biçimi ve geleneğinin doğmasına öncülük etmek,*
- *Ülkemizde bu tür koroların çoğalmasını özendirmek ve bu korolara örnek olmak,*
- *Gerek yurtdışında yapacağı konserlerle, gerekse yabancı yayın kurumlarına gönderilecek bant kayıtlarıyla, ülkemizi tanıtmak,*
- *Uluslararası yarışmalarda ülkemizi temsil etmek,*
- *Gençlik korolarının temelini atmak (Ünal, 1979, s.332)"*

Kuruluş amaçlarına göre, çocukların yaşlarına ve ses yeteneklerine uygun olmayan olumsuz müziğin kötü etkilerinden korunması, toplu müzik yapma alışkanlığı kazanmaları, ortak bir müzik dağarcığı oluşturarak ulusal birlik ve beraberliğin güçlenmesine katkıda bulunulması hedeflenmektedir.

...TRT Çocuk Koroları, üyelerine verdikleri eğitimle bir “okul” olmuşlardır. Özellikle 1980’li yılların sonlarına kadar, radyo-televizyon yayıncılığının devlet tekelinde olması sayesinde, yalnızca çocuklar değil, neredeyse tüm Türk halkı bu korolar aracılığıyla, çocuk şarkılarını ve marşları öğrenmiş, dağarcığına almıştır. TRT Çocuk Koroları’nın müzik eğitimimize en önemli katkılarından biri de, “gençlik” korolarının kurulmasına zemin hazırlamalarıdır. TRT Çocuk Koroları’ndan yetişen üyelerin bir kısmı TRT Gençlik Koroları’nın, bir kısmı da sivil toplum örgütleri bünyesindeki gençlik korolarının kaynağını oluşturmuştur (Atilla Çağdaş Değer, 2012, s. 11).”

2.5. TRT Çoksesli Koroları

TRT Çok Sesli Koroları, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'na (TRT) bağlı bir müzik topluluğudur ve çok sesli koro müziği alanında faaliyet gösterirler. Bu korolar, TRT'nin müzik yayınlarında oldukça özel bir yere sahiptirler ve ülkemizin en prestijli ve tanınmış korolarından biri olarak kabul edilirler. TRT Çok Sesli Koroları, genellikle müzik eğitimi almış profesyonel bireylerden oluşur ve bu nedenle müziğin inceliklerini ve derinliklerini kavramışlardır.

Koronun dağarcığı oldukça çeşitlidir ve klasik müzik eserlerinden halk müziğine, Türk sanat müziğinden caza kadar farklı müzik türlerine kapsar. Bu geniş dağarcık sayesinde, her türden müzikseveri etkileyebilirler. Korolar, genellikle deneyimli müzik eğitimcileri veya koro şefleri tarafından yönetilirler ve TRT'nin yayınlarında yer alan programlar için kayıt yaparlar, televizyon ve radyo programlarında canlı performanslar sergilerler ve çeşitli konserlerde sahne alırlar.

Ayrıca, ulusal ve uluslararası düzeyde düzenlenen müzik festivallerine katılarak Türkiye'yi temsil ederler ve Türk müziğinin evrensel çapta tanıtılmasına katkıda bulunurlar. Bu yolla, Türk kültürünün zengin müzik mirası dünya çapında daha fazla kişiye ulaşır.

TRT Çok Sesli Koroları, sadece Türk müziğinin gelişimine değil, aynı zamanda müzik eğitimi, koro çalışmaları ve sahne deneyimi gibi alanlarda da ülke genelinde önemli bir etkiye sahiptirler. Bu korolar, müziğin gücünü ve birleştirici etkisini vurgulayarak Türk müziği sahnesine büyük katkılarda bulunmaktadır.

TRT bünyesinde var olan amatör korolar şunlardır;

Ankara Radyosu Çoksesli Çocuk Korosu

İstanbul Radyosu Çoksesli Çocuk Korosu

İzmir Radyosu Çoksesli Çocuk Korosu

Trabzon Radyosu Çoksesli Çocuk Korosu

Ankara Radyosu Çoksesli Gençlik Korosu

İstanbul Radyosu Çoksesli Gençlik Korosu

İzmir Radyosu Çoksesli Gençlik Korosu

2.5.1. TRT Ankara Radyosu Çoksesli Çocuk Korosu

1978 yılında Ankara Televizyonu Çocuk Korosu ve 1979 yılında Ankara Radyosu Çocuk Korosu kurulmuş ve 1981 yılında bu iki koronun birleşmesiyle TRT Ankara Çocuk Korosu adı altında faaliyetlerine başlamıştır. Bu koro, çocuk korolarının kuruluşuna büyük katkıda bulunan Saip Egüz Saadettin Ünal ve Sevim Ünal'ın öncülüğünde faaliyete geçmiştir. Kısa sürede aktif bir şekilde performanslar sergileyen koro, radyo ve televizyon yayınlarında önemli bir rol oynayarak Türkiye'de çocuk koroları alanında büyük bir boşluğu doldurmuş ve aynı zamanda diğer benzer çocuk korolarının kurulmasına ilham kaynağı olmuştur. TRT Ankara Çocuk Korosu'nda Müzeyyen Demirci, Salih Aydoğan, Gülşen Şimşek, Suna Çevik, Taner Solukçu, Reyhan Öney, Fatma Bildiren, Süreyya Çağlar, Fulya Yıldırak, ve Demet İlik gibi deneyimli eğitimci öğretmenler görev yapmışlardır. Koro, radyo ve televizyon programlarının yanı sıra çeşitli eğitim ve kültürel kurumlarda konserler vermiş ve uluslararası "Joy of Europe" çocuk şenliği ile Avrupa Yayın Kurumu tarafından her yıl düzenlenen "Let The People Sing" Koro yarışması gibi etkinliklere de katılmıştır. 1997 yılında düzenlenen Polifonik Korolar Şenliği'nde "Artikülasyon – Diksiyon – Anlaşılabilirlikte Başarı Ödülü" ile ödüllendirilen koro, 2003 yılında ise 8. Polifonik Korolar Şenliği'nde "Homojenlik, koro tınısı ve entonasyon" ödülü kazanmıştır. Koro ayrıca yurt dışında düzenlenen çeşitli yarışma ve festivallerde Türkiye'yi temsil etmiş, Portekiz'de dünya birinciliği ve Arnavutluk'ta jüri özel ödülü gibi prestijli başarılar

elde etmiştir. Günümüzde TRT Ankara Radyosu Çocuk Korosu'nun eğitimcileri Atilla Çağdaş DEĞER, Nilüfer TATMAN ve piyanist Zeynep KAMBER'dir.

2.5.2. TRT İstanbul Radyosu Çoksesli Çocuk Korosu

TRT İstanbul Çoksesli Çocuk Korosu, 1978 yılında kurulan ve 1979 yılında eğitime başlayan TRT'nin ilk üç çocuk korosundan biridir. Koro, başlangıçta Cenan Akın, Yücel Elmas ve piyanist Nuran Atakır ile faaliyetlerine başlamıştır. Daha sonra koro, Şef Süheyda Şanver, piyanist Öğretim Görevlisi Nazan Akın ve Eğitimci Tuğba Ertan ile 2016 yılı Ekim ayına kadar devam etmiştir. Süeda Şanver'in emekliliğe ayrılması üzerine, koro Şef Tuğba Ertan, Piyanist Doç. Dr. Duygu Piji Küçük ve Eğitimci Tümay Akkurt'tan oluşan yeni bir kadro ile çalışmalarını sürdürmektedir.

TRT İstanbul Çoksesli Çocuk Korosu, TRT kurum yayınlarında önemli bir rol üstlendiği gibi, aynı zamanda çeşitli ulusal ve uluslararası etkinliklerde de yer almıştır. Bu etkinlikler arasında, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleştirilen 23 Nisan Resepsiyonu'nda Sayın Cumhurbaşkanımızın armağan ettiği "Mavi Bulut" adlı şarkının seslendirilmesi ve klip çekimi, Cemal Reşit Rey İstanbul Senfoni Orkestrası ile Cemal Reşit Rey'in "Özyurt Kantatı" eserinde "Himayei Etfalin" (Çocuk Esirgeme) Marşı'nın seslendirilmesi gibi önemli katkıları bulunmaktadır.

Koro ayrıca uluslararası platformlarda da yer alarak Türkiye'yi temsil etmiş, birçok başarı elde etmiştir. Dağarcığı büyük ölçüde özgün Türk çocuk şarkıları ve Türk halk türkülerinden oluşsa da, dünya çocuk koro dağarcığından örnekleri de seslendirerek Türkiye'nin çocukları arasında ortak bir söylem geleneği ve dağarcık oluşturmada önemli bir rol üstlenmektedir.

TRT İstanbul Radyosu Çocuk Korosu, müzik eğitiminin önemini vurgulayarak çocuklarımıza müziği sevdirmeye ve yeteneklerini geliştirmeye devam etmektedir. Müzik eğitiminin yanı sıra, ulusal ve uluslararası düzeydeki etkinliklerle Türkiye'yi temsil etmeye devam etmektedir. Korunun şu anki eğitim kadrosu, TRT İstanbul Radyosu Çoksesli Müzikler Müdürü Gülrüy Köşker, Şef Tuğba Ertan, Piyanist Doç. Dr. Duygu Piji Küçük ve Eğitimci Tümay Crump'tan oluşmaktadır.

2.5.3. TRT İzmir Radyosu Çoksesli Çocuk Korosu

TRT İzmir Çoksesli Çocuk Korosu, 1983 yılında kurularak faaliyetlerine başlamıştır. TRT Çoksesli Çocuk Korolarının temel amaçları doğrultusunda hareket eden bu koro, ortak bir dağarcık ve ortak bir performans tarzı geliştirmiştir. Kısa sürede üretimlerine başlayarak birçok müzik eseri kaydetmiştir. TRT İzmir Çoksesli Çocuk Korosu'nda Reyhan Öney, Nural Altar, Cemil Genç, İhsan Korkmaz, Hülya Şahin, Zibelhan Dağdelen ve Ayşe Öktenoğlu Kuduğ gibi deneyimli eğitmenler görev yapmışlardır.

Koro, TRT radyo ve televizyon programlarının yanı sıra çeşitli eğitim ve kültürel etkinliklerde konserler vererek İzmir'de çocuk müziği alanındaki talebi büyük ölçüde karşılamıştır. Ayrıca, 2006 yılında Bulgaristan'ın Gorna şehrinde düzenlenen IV. Uluslararası Dağ Şarkıları Festivali'nde birincilik ödülü kazanmıştır. Ayrıca çeşitli yıllarda katıldığı Polifonik Korolar Şenliği'nde Koro Tınısı ve Entonasyon Başarı Ödülü, Nevit Kodallı Özendirme Ödülü, Çocuk Şarkıları Yorumlamada Başarı Ödülü gibi ödüllere layık görülmüştür.

TRT İzmir Çoksesli Çocuk Korosunun dağarcığında yaklaşık 150'den fazla seslendirilmiş eser bulunmaktadır. Koronun şu anki eğitim kadrosu, Müge Sever, Selda Aras ve piyanist Emine Filiz Yiğit'ten oluşmaktadır.

2.5.4. TRT Trabzon Radyosu Çoksesli Çocuk Korosu

1996 yılında, Türkiye'deki çocuklar arasında ortak bir dağarcık oluşturma amacıyla kurulan çocuk korolarına, TRT Trabzon Çoksesli Çocuk Korosu da katılmıştır. TRT Çoksesli Çocuk Koroları, kuruluşlarının hemen ardından üretime geçmiş ve TRT yayınlarında etkin bir şekilde yer almaya başlamıştır. Ayrıca, korolarımızın yurt içinde düzenlediği birçok etkinlik büyük beğeni toplamıştır. Ulusal etkinliklerin yanı sıra uluslararası festivallere katılımlarıyla da Türkiye'yi başarıyla temsil etmişlerdir.

TRT Trabzon Çoksesli Çocuk Korosu, kuruluşundan bu yana başta Trabzon olmak üzere çevre iller ve ilçelerde birçok konser vermiş ve bazı konserlerini TRT radyoları üzerinden canlı olarak yayınlamıştır. Koronun katıldığı çeşitli kutlama ve anma programlarında da önemli bir rol oynamış ve Trabzon ilinde büyük takdir toplamıştır. Üyeleri, sınavla seçilen yetenekli çocuklardan oluşmaktadır ve başvuru sayıları yıldan yıla artmaktadır.

2011 yılında gerçekleşen Popüler Çocuk Şarkıları yarışması, TRT Trabzon Çoksesli Çocuk Korosu'nun ev sahipliğinde Trabzon ilinde gerçekleşmiş ve TRT Çoksesli Çocuk Kanalı üzerinden canlı yayınlanmıştır. Koromuz, Karadeniz yöresine ait eserlerin düzenlemeleri ile TRT Çoksesli Çocuk Şarkıları dağarcığına katkıda bulunmuştur.

TRT Trabzon Çoksesli Çocuk Korosu, çocuklar, TRT Trabzon Müdürlüğü ve TRT Müzik Dairesi Başkanlığı'nın koordinasyonu ile başarılı bir şekilde çalışmalarını sürdürmektedir. Koronun TRT Trabzon Radyosu'ndaki sorumlusu Mustafa Güler'dir, ve koronun eğitmenleri Ayşegül Ergene, Kamil Onur Karataş ve Zeynep Demir Yıldız'dır.

2.5.5. TRT Gençlik Koroları

1983 yılında Ankara ve İstanbul Radyoları, 1985 yılında ise İzmir Radyosu bünyesinde kurulan TRT ÇSM Gençlik Koroları, ses değışimi dönemini geçirmiş, farklı mesleklerde çalışan, çeşitli eğitim kurumlarında öğrenimlerini sürdüren gençlerden oluşan amatör ses topluluklarıdır. Bu korolar, ülkemiz gençleri arasında ortak bir söyleme biçimi ve dağarcık oluşturma amacıyla kurulmuştur.

TRT Gençlik Koroları, kuruluşlarının hemen ardından üretime geçmiş ve TRT yayınlarında etkin bir şekilde yer almaya başlamıştır. Bu sayede ülke gençleri arasında ortak bir söyleme biçimi ve dağarcık oluşturma hedefine ulaşılmıştır. Koroların başarısı, benzer koroların ülke genelinde kurulmasına ilham kaynağı olmuştur.

Korolarımız, radyo ve televizyon yayınlarının yanı sıra yurt içinde birçok etkinlik düzenlemiş ve büyük beğeni toplamıştır. Ulusal etkinliklerin yanı sıra uluslararası festivallerde ve seminerlerde ülkemizi başarıyla temsil etmişlerdir.

TRT Gençlik Koroları, Türk ve dünya koro edebiyatından özgün örneklerin yanı sıra marşlar ve çok sesli halk türkülerini içeren yaklaşık 502 eser seslendirmiştir. Bu dağarcık, koroların aldıkları eğitim doğrultusunda a-capella koro tekniğine uygun olarak seslendirildiği gibi piyano ve diğer enstrümanlar eşliğinde de sunulmuştur. Ayrıca korolarımızın seslendirdiği marşlar, ülke gençleri arasında geniş bir şekilde benimsenmiştir.

TRT Gençlik Koroları, Türkiye'nin gençliğine müziği dinleme ve söyleme konusunda olumlu katkılar sağlama ve sevdirmeye yönelik bir amacı taşımaktadır. Bu doğrultuda, korolarımızın seslendirdiği 2 adet CD albümü bulunmaktadır.

2.6. TRT Çoksesli Çocuk Korolarında Görev Almış Şefler, Eğitimciler ve Piyanistler

İstanbul Trt Çoksesli Çocuk Korosu

Çalışılan şefler; Cenan Akın, Yücel Elmas, Şüheda Şanver, Tuğba Ertan, Tümay Akkurt

Çalışılan piyanistler; Nuran Atakır, Nazan Akın

Çalışılan eğitimciler; Nuran Atakır, Tuğba Ertan, Tümay Akkurt

Ankara TRT Çoksesli Çocuk Korosu

Çalışılan şefler ve eğitimciler; Saadettin Ünal, Müzeyyen Demirci, Salih Aydoğan, Suna Çevik, Fatma Bildiren, Demet İlik, Süreyya Çağlar, Fulya Gedikli, Nilüfer Tatman, Atilla Çağdaş Değer

Çalışılan piyanistler; Güler Demirova Györffy, Zeynep Kanber

İzmir TRT Çoksesli Çocuk Korosu

Çalışılan şefler ve eğitimciler; Reyhan Öney, Nural Altar, Cemil Genç, İhsan Korkmaz, Hülya Şahin, Zibelhan Dağdelen, Müge Özel, Selda Aras

Çalışılan piyanistler; Emine Filiz Dürük

Trabzon TRT Çoksesli Çocuk Korosu

Çalışılan şefler ve eğitimciler; Dilek Dinçer, Müzeyyen Gökdemir, Ayşegül Ergene

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, daha önce TRT Çoksesli Çocuk Korolarında görev yapmış şefler ve eğitimcilerle görüşerek TRT Çoksesli Çocuk Korosunun, geçmişten günümüze müzik eğitimine katkılarını ortaya koymak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji tercih edilmiştir. “Fenomenoloji, insanların belirli bir fenomen veya kavramla ilgili anlayışlarını, duygularını, bakış açıları ve algılarını ifade etmelerini sağlayan ve bu fenomeni nasıl deneyimlediklerini tanımlamak için kullanılan nitel bir araştırma yöntemidir” (Rose, Beeby & Parker, 1995, s. 1124). Bu çalışmada TRT Çoksesli Çocuk Koroları arşivlerinden çalışılan şeflere ulaşılmıştır. TRT Çoksesli Çocuk Korolarında görev yapmış şeflerle görüşülerek şeflik yaptıkları dönemlerde değişim ya da gelişimler, bireysel düşünceler nitel veri toplama araçları ile incelenmiştir.

3.2.Araştırmanın Evren ve Örneklemi

3.2.1. Araştırmanın Evreni

Bu araştırmanın evreni TRT Çoksesli Çocuk Koroları’dır.

3.2.2. Araştırmanın Örneklemi

TRT Çoksesli Çocuk Korolarında görev yapmış ya da halen görev yapmakta olan şefler ve eğitimcileri, görev aldıkları süreçte koroya uyguladıkları teknik ve yöntemleri, kullandıkları dağarcık ve verdikleri konserleri kapsamaktadır.

3.3.Verİ Toplama Araçları

TRT Çoksesli Çocuk Korolarında görev yapmış şef ve eğitimcilere alt problemlerdeki sorular sorularak ses kayıt cihazı ile veriler toplanmıştır.

3.3.1.Verilerin Toplanması

Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır.

...Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde araştırmacı iki türlü cevaplama yol elde etmektedir. Araştırmacı, görüşmeci tarafından elde edilen sabit seçenekli cevaplar sayesinde ilgili alana dair derinlemesine bilgiye ulaşmaktadır. Bu teknik görüşmeciye kendini özgürce ifade etme imkânı ve beraberinde analiz kolaylığı sunmaktadır (Büyüköztürk, vd., 2018, s. 159).

Bu araştırmada, yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı ve farklı uzaktan görüşme platformları üzerinden kayıt altına alınmıştır. Bu sayede görüşmeler ya ses ya da hem ses hem görüntülü olarak kayıt altına alınmış ve görüşme sırasında ki ifadeler daha sonra yazılı olarak aktarılmıştır.

Görüşmeye katılan şeflerin 6 tanesi lisans (%46,2), 3 tanesi yüksek lisans (%23,1) ve 4 tanesi doktora (%30,7) mezunudur. Görüşmecilerin yaş ortalamaları 56,3 ve koroda yaptıkları şeflik süresi ortalama 26,1 yıldır.

3.3.2.Verilerin Analizi

Bu araştırma, TRT Çoksesli Çocuk Korolarında görev yapmış olan şeflerin bu programa ait görüşlerini analiz etmeyi amaçlamıştır. Bu amaçla sorular hazırlanmıştır. Hazırlanan soruların cevapları katılımcılardan ses kaydı yolu ile alınmıştır. 13 şef ve eğitimcilerden alınan ses kayıtları sanal ortamda düzenlenerek kaydedilmiştir. Katılımcılardan toplanan verilerin analizinde durumsal, söylemsel ve içerik analizleri yöntemleri beraber kullanılmıştır durum, söylem ve içerik analizi yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Durumsal analizi, verilerin belirlenmiş temalara göre özetlenmesidir. Durumsal analizde katılımcıların görüşleri özetlendikten sonra içerik analizi yönteminde bu söylemler daha derine inecek biçimde incelenmektedir. Görüşmeye katılan şeflerin 6 tanesi lisans (%46,2), 3 tanesi yüksek lisans (%23,1) ve 4 tanesi doktora (%30,7) mezunudur. Görüşmecilerin yaş ortalamaları 56,3 ve koroda yaptıkları şeflik süresi ortalama 26,1 yıldır.

“İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.27).

...Söylem analizi, bireylerin başkaları ile sohbet ederken meydana gelen öznelerarası zihin bileşenleri üzerine odaklanan gerçek bir sosyal metottur. (Elliot, 1996). Söylem analizinin temel varsayımına göre dil, eylem ve fonksiyona yönelik çevre yönelimidir ve birey sosyal dünya değerini ya da adaptasyonunu oluşturmak için dili isteyerek kullanır, bu aktif inşa süreçleri dil değişkenliği içinde ortaya konur. Söylem kullanıldığı fonksiyona bağlı olarak değişkenlik gösterir ve bu bakımdan değişkenlik kavramı söylem analizinin temel taşıdır (Elliott, 1996).

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1.Birinci Alt Problem “Koronun Temel Misyonuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar”

Tablo 1

Koronun Temel Amaçları

Tema	Yanıt	f
Ortak Söylem	K1, K3, K5, K6, K7, K8, K12, K13	8
Ortak Dağarcık	K1, K2, K3, K5, K7, K8, K9, K11	8
Müzik Eğitimi	K2, K10, K11	3

4.1.1.Ortak Söylem

“Amaç ülkemiz çocuklarına ortak bir söyleme biçimi kazandırmak.” (K1)

“TRT bir yayın kuruluşu dolayısıyla yetişkinlere yönelik yaptığı binbir çeşit müzik programının yanı sıra çocuklara da müzik programı yapmalıydı bu yüzden çocuk koroları olmalıydı ki çocuklara yönelik ortak bir müzik programı yapılabilirdi.” (K3)

“Ortak bir çocuk korosu kültürü, belleği yaratmayı en temel amaçlarından olarak görüyorum.” (K5)

“Çocuklara tek bir şarkı söyleme biçimini kazandırmak, Türk dilini daha doğru, vurgulu ve doğru Türkçe ile konuşmaları için kurulmuştur.” (K6)

“Çocuklarda ortak bir söyleme biçimi geliştirmek.” (K7)

“Temel amacı ülkemiz çocuklarında ortak söyleme biçimi kazandırmaktır.” (K8)

“TRT Çoksesli Çocuk Koroları tek bir amaç için kurulmamıştır. Bütün çocukların yurt çapında ortak bir söyleyişle ortak bir dil birliği ile ortak bir dağarcığa kavuşması. Kurulan çocuk korolarının üyelerine eğitim verirken bant ve yayınlarla bu yayınları izleyen çocuklar da aynı şarkıları öğrendiler ve söylediler.” (K12)

“Buradaki temel amaç ana dilimizi Türkçemizi doğru bir şekilde kullanarak ortak bir söylem geliştirebilmek. Çocuk şarkılarında bir rehber, kurum kimliği taşımak da çok önemli aynı zamanda koro içinde var olmak, bir bütünlüğe ait olmak ve ortak bir duygu ile hareket etme boyutunda çocuklar için gerçekten ruhsal zihinsel çok keyifli bir çalışma ortamı da sunuyor.” (K13)

Katılımcılardan alınan yorumlar ışığında TRT Çoksesli Çocuk Korolarının temel amacı, ortak bir söyleme biçimi oluşturmaktır. Bu ortak söyleme biçimi ile halka ve dönemin çocuklarına dilimizi doğru ve güzel kullanmayı öğretmeyi amaçlamaktadır.

4.1.2.Dağarcık

“Çocuk şarkıları repertuarını nitelikli yapılarla zenginleştirmek ve benzer çocuk korolarının kurulup yaygınlaştırılmasını özendirmek.” (K1)

“Yarışmalar açtı TRT, hızla büyük bir repertuar oluştu TRT Çoksesli Çocuk Koroları için sonra Ankara’da kurulan ilk korodan sonra İstanbul, İzmir, Trabzon çocuk koroları kuruldu. Bu korolarla çalışmalardan sonra yaptığımız kayıtlar radyo korolarında ve televizyonlarda yer aldı.” (K2)

“Çocuk müziği repertuarına katkıda bulunmak.” (K3)

“Türk çocuklarının ortak bir repertuar dağarcık oluşturmaları.” (K5)

“Bizim kuruluşumuz 78-79 yıllarına dayandığı için o zamanların çocuklarında ortak bir söyleme biçimi geliştirmek ve bir repertuar oluşturmak amacıyla o dönemin çok önemli müzik insanları bu koroların kurulmasında öncülük etmişler.” (K7)

“Temel amacı ülkemiz çocuklarının ortak söyleme biçimi ve ortak repertuar sağlamaktır.” (K8)

“Bana göre ortak bir şarkı dağarcığı oluşturmak en büyük amacdır.” (K9)

“ *Ulusal çocuk şarkıları repertuarını geliştirmek...* ” (K11)

Yukarıda ki yorumlarda ifade edildiği üzere, TRT Çoksesli Çocuk Korolarının bir diğer amacı ise ortak bir dağarcık oluşturmaktır. Bu amaç Türkiye Cumhuriyeti’nin çocuk şarkıları dağarcığını geliştirmek ve bu dağarcığın ülkede ki bütün çocuklar tarafından bilinmesini sağladığı belirlenmiştir.

4.1.3.Müzik Eğitimi

“*Çok geniş çapta ulus çocuklarına seslenebilmek, doğru bir Türkçe ile, iyi eğitilmiş seslerle, tertemiz söylenen şarkılarla seslenebilmek, bu açıdan bakıldığında çocuk koroları gerçekten küçük çaplı bir müzik okuludur.*” (K2)

“ *Temel amacı devlet elinde yetenekli çocuklara doğru şekilde müzik eğitimi vermek ve koro kültürünü aşılamdır. Koro kültürü almış olan birisi Avrupa ve Amerika örneklerinde de gördüğümüz gibi zaten toplum içinde daha uyumlu, daha kurallara uyan farkındalıklı bireyler olur bu sebeple amacın bu olduğunu düşünüyorum.* ” (K10)

“*Çocuk korolarının kuruluş yılı çok eskiye dayanıyor. Özellikle eğitim müziğine katkıda bulunması öncelikli amacdır.* ” (K11)

Katılımcıların yorumları doğrultusunda koroların bir diğer amacı ise, ekonomik koşullara bağlı müzik eğitimi alamayacak yetenekli çocuklara ışık olmak, onları eğitmek ve müzikle tanıştırmak, koro eğitimi ile uyumlu bireyler yetiştirmek olduğu vurgulanmıştır.

4.2.İkinci Alt problem “Şeflerin ve Eğitimcilerin Koroya Atanma Şekline Bulgular ve Yorumlar”

Tablo 2

Şeflerin ve Eğitimcilerin Koroya Atanma Şekli

Tema	Yanıt	f
Kurul	K5, K6, K7, K13	4
Referans	K3, K4, K8, K9, K10, K11, K12	7

4.2.1.Kurul

“Yaptığım çalışmalar TRT Çoksesli Çocuk Korosu şefleri tarafından görüldü ve bunun üzerine yaklaşık 3 ay gözlemci eğitimci olarak başladım. Nisan ayında TRT Genel Müdürlüğü tarafından bir kurul, beni bir çalışma boyunca içinde ısınma, ses egzersizleri, solfej, parça çalıştırma, yönetmenin bulunduğu bir sınava tabi tuttular, değerlendirdiler ve uygun gördüler.” (K5)

“Ben zaten Ankara TRT Çocuk Korosu kökenliyim. Koronun iç yapısını bilen biriyim. Yine orada şeflik yapan bir arkadaşımın kuruma eğitimci ihtiyacı olduğu duyurusuyla kuruma başladım. Yarım dönemlik bir inceleme, alışma, yeterli olabilme evresi yaşanıyor sonra onaylanınca da kuruma eğitimci olarak başlıyorsunuz.” (K6)

“Aslında TRT Çocuk Korolarına tecrübeli eğitimciler istenir. Pedagojik formasyon alma şartı vardır. Ben okurken hocalarımın da benim şeflik merakım dikkatlerini çekti. Böyle bir imaj oluşturmuştum okulda. Ama tabi biz gözlemci eğitimci olarak başladık. Hemen yönetme konumunda değil izleyici olduk bir süre. Bundan sonra yaklaşık 5-6 ay sonra Muammer Sun, Nevit Kodallı, Hikmet Şimşek Suna Çevik gibi çok kıymetli hocalarımızın önünde ben bir değerlendirmeden geçtim. Bu değerlendirme sonucu tamamen koro eğitimcisi olarak hak kazandım.” (K7)

“Prof. Dr. Yücel Elmas, Marmara Üniversitesinde Koro şefimizdi. Gerçekten çocuklarla iletişimi kuvvetliydi ve değerli bir müzik insanıydı ve koroya bir öğretmen ihtiyacı olduğunda beni önerdi ve bununla ilgili olarakta Ankara'dan bir heyet geldi. Benim koro ile yaptığım çalışmaları izlediler ses açma, koroyu yönetme, şarkı öğretmemi izlediler. Şarkıya hakimiyet, çocuklara hakimiyet gibi bir sınava tabi tutuldum bu sınav sonucunda yeterli olmam ile birlikte başladım.” (K13)

Bu yorumlardan anlaşılacağı üzere TRT Çoksesli Korolarında belirli dönemlerde eğitimci ve şef alımı bir kurul tarafından yapılmaktadır. Kurul alınacak eğitimci ya da şefi bir koro dersi boyunca izleyip karar vermektedir. Kurulun ölçütleri arasında, ısınma egzersizleri, solfej ya da şarkı çalıştırma, koroyu yönetme olduğu vurgulanmaktadır.

4.2.2.Referans

“Müzik bölümünün seçkin öğrencilerinden biriydim, bölüme asistan olarak atanmışım. TRT’nin düzenlediği “Dünya Çocuk Yılı Beste Yarışmasında” birinci olmuştum. Hatta daha sonra Cenevre’de UNICEF’in düzenlediği yarışmaya gönderildi. Orada da birinci oldum. Dolayısıyla da bu koroya direkt olarak şef olarak atandım.” (K3)

“Benim geçmişte yapmış olduğum çalışmalarımın göz önüne alındığını düşünüyorum. Liyakat göz önüne alınarak böyle bir şey bana teklif edildi. Bende kabul ettim.” (K4)

“Benim dönemimde, CSO içinde Filarmoni derneğinin düzenlediği liseler arası koro yarışması olurdu. Kendi çalıştığım okulla katılırdım ve hep birincilik ya da ikincilik aldım. Yarışmalarda TRT Müzik dairesi başkanlığından da insanlar vardı onlar da bizleri izliyorlardı tabi. Bizleri izledikten sonra bazen bazı teklifler gelirdi. Böyle bir teklif alınca ben de hemen kabul ettim çünkü TRT okul gibidir. orada eksik olduğunuz her şeyi tamamlarsınız. Kabul ettim ama tabiki oradaki şeflik düzeyine gelebilmek için hemen koro şefi olarak gitmiyorsunuz önce eğitici yönetici adı altında bir yıl izliyorsunuz.” (K8)

“O zamanlar Ankara’da Filarmoni derneğinin her yıl liseler arası korolar yarışması oluyordu ve orada müzik öğretmenleri katılarak kendilerini tanıtmış olurlardı. Kurulda çok değerli hocalarımız vardı ve tabi doğal olarak radyo ile ilgili de korolarla bağlantıları oldukları için de öneriler giderdi. Çalıştığım okulla katılmıştık ve liseler arası yarışmada birincilik kazanmıştık. Daha sonra beni önermişlerdi Ankara Radyosuna.” (K9)

“Üniversitedeki çalışmalarımı görmüş olabilirler ya da bir hocam referans olmuş olabilir.” (K10)

“Azeri bir hocam vardı onun tavsiyesi üzerine TRT Gençlik Korosuna başlamışım. Daha sonra benim çocuk korosuna geçebilmem için istekte bulundular. Bende kabul ettim.” (K11)

“Bir sınavla olmadı benim sürecim. Benim atanmam 25 yıllık deneyimim ve çalışmalarım dikkate alınarak bir teklif üzerine oldu.” (K12)

Bu yorumlar ışığında TRT Çoksesli Korolarına referans yöntemiyle de eğitimci ya da şef alınmıştır. Yorumların bir kısmında referans olunan kişilerin o güne kadar yaptıkları çalışmalar göz önüne alınmıştır. Bir teklif sunulmuş ve kabul aşamasında direkt kadroya

getirilmişlerdir. Diğer yorumlarda ise yetkili kişilerin koroya ilgili öğrencileri bünyesine alıp yetiştirmiş oldukları açıkça görülmektedir.

4.3. Alt Problem “Koro Çalışmalarında Gerçekleştirilen Isınma Yöntemleri ve Eğitime Yönelik Bulgular ve Yorumlar”

Tablo 3

Koro Çalışmalarında Kullanılan Isınma Yöntemleri

Tema	Yanıt	F
Beden Isıtma	K4, K5, K9, K10, K11, K12, K13	7
Nefes egzersizleri	K1, K2, K4, K7, K8, K10, K12, K13	8
Ses Egzersizleri	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K9, K10, K11, K12, K13	12

4.3.1.Beden Isıtma

“Çocukları önce bahçeye çıkarıyordum, yumuşama ve vücut açıcı egzersizler yapıyorduk.” (K4)

“Sabah ısınma çalışmaları olur, biraz sohbet, biraz hareket, beden ısınması çalışmaları yapılır.” (K5)

“Şöyle başlıyoruz; açma, germe, esneme hareketleriyle önce vücut açılıyor.” (K10)

Bu verilen cevaplara göre katılımcılar TRT Çoksesli Çocuk Korolarında şarkı söyleme öncesinde ısınma egzersizleri sırasında mutlaka beden egzersizleri yaptıklarını vurgulamışlardır.

4.3.2.Nefes Egzersizleri

“İlk derste teknik çalışma nefes ses ve konuşma çalışması yapıyorduk.” (K1)

“Nefes çalışmaları üzerinde çok ayrıntılı durulurdu. Bence de çok önemli ama neredeyse 3 saatlik çalışmanın 1 saati bu tür alıştırma ile geçirdi.” (K2)

“Nefes egzersizlerine çok önem veriyordum, içeri girince doğru ses verme, artikülasyon gibi birçok alanda bu çalışmaları yapıyorduk.” (K4)

“ Öncelikli olarak biz nefes eğitimine önem veririz sonra nefes soluk bağlantısını kurarak ses eğitimini geliştirmeye yönelik çalıştırırız.” (K7)

‘Her çalışmada nefes eğitimi çok önemlidir nefes çalışması olmadan hiçbir çalışmaya başlanmazdı önce uzun nefes, kesik nefes, karışık nefes, neye göre yapmak istiyorsan. Mesela şarkıya göre yapmak istediğinizde şarkıda vurgu varsa vurgulu nefes egzersizi yapılıyordu.’ (K8)

“Vücut çalışmalarından sonra büyük bir nefes ve ses egzersizleri yapardık” (K10)

“Bu eğitim süreci gerçekten çok önemli nefes kullanımı ile başlayıp sahnede nasıl durulmalı disiplinini vermeye kadar ilerler.” (K13)

Bu yorumlar ışığında anlıyoruz ki TRT Çoksesli Çocuk Korolarında temel müzik eğitiminde en önemli kısımlardan birisi nefes egzersizleridir. Ciddi bir nefes egzersizi sonrasında belirli niteliklere göre çocuklar ses egzersizleri yapmaktadır.

4.3.3.Ses Egzersizleri

“Koro eğitimini ben 8 başlık altında inceliyorum. Ses eğitimi bunlardan birisi sadece Koro demek topluca ses eğitimi demek... Koroda bulunduğum dönemde ses egzersizlerini titizce yapıyorduk.” (K2)

“Ses egzersizleri, doğru ses verme (entonasyon) artikülasyon gibi bir çok alanda didaktik olmamakla birlikte bu çalışmaları yapıyorduk.” (K4)

“Sabah ısınma ve ses çalışmaları olur. Biraz sohbet, biraz hareket, beden ısınması, ses ısınması biraz entonasyon çalışması sonra repertuar çalışması olur.” (K5)

“İlk ders saatimiz bizim ses eğitimidir. sesin daha aktif kullanan tabiki hepimizin bu alanda eğitim verecek bilgisi vardı ama aramızdan bu alana en uygun olan kişi ses eğitimi verirdi.” (K7)

“Tipik koro dersleri, Muammer Sun solfej 1 kitabı her zaman her yerde bizim kurtarıcımızdı. Nota eğitimi ses eğitimi ve solfej eğitimi birlikte gidiyordu. Haftada 2 olmasına rağmen çok etkili oldu.” (K9)

“Önce açma germe esneme çalışmaları yaparız. Sonra nefes ve ses egzersizleri sonra önce solfej okuruz. Muammer Sun Solfej 1 şuan tam bizim seviyemiz. Ödevlerimiz varsa onlara bakıp devam ederiz.” (K10)

“Önce şan eğitmenimiz küçük ses aralıklarıyla çocukların ses yapısına, gelişimlerine ve eserin ihtiyaçlarına uygun şan çalışmaları yapıyordu.” (K11)

“Ses eğitimi ciddi bir şekilde verildi, en önemli boyut diyebiliriz kulak eğitimi de öyle. Bir şarkıyı sadece öğretmek değil daha etkili doğru ve güzel bir söyleyişle söylenmesi için her hafta mükemmelleştirme çalışmaları yapardık.” (K12)

“Ses eğitimine sesini doğru kullanması noktasında çok önem veriyoruz.” (K13)

Verilen cevaplara göre ses egzersizlerinin koro çalışmalarının çok önemli bir parçası olduğu ve her çalışmada mutlaka yapıldığı bilgisine ulaşılmıştır. Aynı zamanda ses egzersizlerinin ses eğitiminde vazgeçilmez bir rolü olduğu da vurgulanmıştır.

4.3.4.Solfej

“Muammer sun solfej kitabından solfejlere de girdik. Aralık çalışmaları basit solfejler, fakat şarkıların öğretiminde kulaktan öğretiliyordu.” (K2)

“Vücut ve ses çalışmalarından sonra parçanın solfejini yapıyorduk, şarkıdan egzersiz çıkarıyordum. Sonrasında ise yorumuna geçiyorduk.” (K4)

“Ses açma çalışmalarından sonra solfej çalışması olur. Biz çocukları genellikle Muammer Sun’un solfej kitabı üzerinden çalıştırırdık. Bir kısmı konservatuar öğrencisi oldukları için çocuklarımızın bazılarında müzik altyapısı oluyor ama olmayanlar da var. Genele bakıldığında ise solfej eğitimine bizimle başlanıyor. Bu sebeple başlangıç düzeyi solfej eğitimi veriyoruz.” (K5)

“TRT’nin kendi yazdırdığı 2 tane solfej kitabı var, aynı zamanda Muammer Sun hocamızın da solfej kitabından yararlanarak solfej eğitimi veriyoruz.” (K7)

“Muammer Sun’ın solfej kitabı her zaman her yerde bizim kurtarıcımızdı. Nota eğitimi, ses eğitimi ve solfej eğitimi birlikte gidiyordu.” (K9)

“Açma germe, nefes ve ses egzersizlerinden sonra solfej yapardık. Muammer Sun’un Solfej 1’i bizim şu anki seviyemiz.” (K10).

“Eserin önemli, çalışılması gereken pasajlarını önce solfej, gerekirse sözsüz tekrarlarla örnekler vererek ve karşılığını isteyerek (aynalama yöntemi) çalışmalar yapardık. Çift sesliyse önce solfejini sonra sözlü artikülasyonunu yapardık. Çalışmalarımızı solfej ve sözü birleştirerek yapardık.” (K11)

“Bizim koromuzu diğer korolardan ayıran durum; seçilmiş bir müzik kulağı olan, gelişmeye müsait bir ses potansiyeline sahip öğrencilerle önemli bir solfej eğitimi sürecimiz var.” (K13)

Katılımcıların yorumlardan anlaşıldığı üzere, ses açma egzersizlerinden sonra solfej eğitimi verilmekte ve bu şekilde çocukların şarkıyı sadece kulaktan değil aynı zamanda nota ile de söyleyebildikleri gösterilmektedir.

4.4. Dördüncü Alt Problem “Dağarcık Oluşturmada Tercih Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar”

Tablo 4

Dağarcık Oluşturmada Tercih Durumu

Tema	Yanıt	F
Şarkı Seçimi	K2, K3, K5, K7, K8, K10, K11, K13	8
Koronun Hazırbulunuşluk Düzeyi	K1, K5, K12	3
Kurul	K1, K2, K4, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K13	10
Sipariş Eserler	K1, K3, K7	3

4.4.1.Şarkı Seçimi

“Türküler bu konuda çok hassastı. Türkülerimiz; özellikle sevda türküleri, aşkı anlatan şeyler. Ozanlarımız tarafından hiçbir sınırlama getirmeden gayet samimi duygularla yakılmış türküler şimdi bu türkülerin her birini çocuklara söyletemezsiniz. Aslında söyletirsiniz ama yaşamıyla bağdaşmaz...Onun için türkülerin sözleri üzerinde çok titiz bir seçim yapardık. ama halk türkülerimizden çok sayıda repertuarımıza almışızdır.” (K2)

“TRT Çoksesli Çocuk Korolarına repertuar seçerken şarkıların marşlardan, geleneksel türkülerimizden, uyarlanan şarkılardan hem de özgün şarkılardan örnekler göstermesine özen gösteriyorduk. Her şarkı dağarcığının en güzellerini, en iyilerini seçmeye çalışıyorduk.” (K3)

“Biz Türk korosuyuz ve örnek teşkil edecek eserler olacaksa bunların Türk koro müziği dağarcığından olması lazım. Tabii ki dünya repertuarından da almaya çalışıyoruz çocuklarımızın söylemesi, tanınması açısından. Dünya müziğinden de tanınmalarının yanı sıra onların da gelişeceği, öğreneceği kalitede şarkılar seçiyoruz.” (K5).

“ Ses registerları çok önemli seçilen eserlerde. Repertuar oluştururken tabii ki ülkemizin milli ve ahlaki değerlerine uygun eğitici, öğretici, olumluya yönlendirici eserlerin seçimine çok önem veriliyor. Mesaj içerikli olması da önemlidir; bunda çevreyi koruma, trafik kuralları, doğayı sevmeye, koruma gibi mesajlar vardır.” (K7)

“Şarkının içeriği çocuğa uygun mu? Ses gelişimi nereye kadar? Tiz sesler çocuğa zarar verecekse o şarkı öğretilmezdi. Ya da sözleri çocuğun doğasına aykırı mı? Doğa sevgisi, bayrak sevgisi, Atatürk sevgisi, yurt sevgisi, aile, sevgili gibi bunları içeren sözlerden şarkı olmalıydı.” (K8).

“Mutlaka marş, okul şarkısı, çocuk şarkısı formunda olmasına dikkat ediyoruz. Günümüzde biraz daha popüler olmasına bakıp bir seçki yaparız.” (K10)

“Çocukların beğenisine uygun ve ses aralıklarını fazla zorlamayacak şarkılar seçiyorduk. Türk diline uygun, çocukların gelişimini sağlayabilecek bazen 2-3 sesli eşlikli olabilecek şarkılar seçiyorduk. Farklı çalgılarla da eşlik edilebilecek şarkılar oluyordu. Popüler çocuk şarkıları, yarışmaları oluyordu, onların da bir amacı vardı. Oradan da faydalandık.” (K11)

“ Prozodi de önemli tabii ki, ses aralığı çok önemli, çocukların teknik olarak söylem şekline uygunluğu açısından bunlara çok çok dikkat ediyoruz. Türkçemizi en doğru şekilde şarkılarda kullanmamız gerekiyor. Bu söz müzik uyumu prozodi açısından, şarkının uygunluğu, ses aralığı, sözlerin içeriği, melodi yapısı, çocuğun dünyasına hitap ediyor mu, çocuğu mutlu ediyor mu bunlar gerçekten önemli kriterler.” (K13)

Katılımcılar, seçilen şarkıların özellikleri bakımından, kültür aktarımı için Türk besteciler tarafından bestelenmiş şarkıların önceliğinin olduğunu belirlemişlerdir. Koro şarkılarında marşlar, geleneksel türküler, çocuk şarkılarında öncelik Türk besteciler olmakta ama bunun yanı sıra yabancı ülkelerden uyarlanan şarkılar da kullanılmaktadır. Şarkılar seçilirken prozodi, ses aralıkları, seviyeye uygunluk, sözlerin çocuğun dünyasına uygunluğu, gibi birçok kriterleri de göz önünde bulundurmuşlardır. Koronun seviyesine göre bazen 2 ya da 3 sesli şarkılar da seçilebilmektedir.

4.4.2. Koronun Hazırbulunuşluk Düzeyi

“Biz eğitimciler o eğitim döneminde öğreteceğimiz şarkıları koromuzun o yılki eğitim düzeyine, ortalama yaşına dolayısıyla duygusal olgunluk durumuna, verilecek konserin özelliğine veya yetkililerin değişik nedenlerle söylenmesini gerekli gördükleri yapıtlardan belirleriz.” (K1)

“ Bizim seçtiğimiz eserlerde de koronun yapısına uygun eserler seçiyoruz, burada önemli olanlar; yaş grubuna yönelik hem fizyolojik hem psikolojik olarak zevkle söyleyebilecekleri ama onları geliştiren seslerine uygun seslerini zorlamayacakları şarkıları seçiyorduk.” (K5)

“ Koronun müzikal gelişimi, koronun gerek işitsel gerek müziksel söyleme anlamında gelişimi gibi önceliklerimiz var. Dolayısıyla repertuar seçerken biz 2 boyutta inceliyoruz; 1- koroyu eğitsin geliştirsın, 2- bireyi geliştirirken onların ve kitlenin beğenisini kazandırsın.” (K12)

Bu yorumlarla, koronun ses gelişimlerine ve psikolojik gelişimlerine göre şarkılar seçilmekte olduğu ve şarkılar seçilirken koronun da keyifle söyleyeceği şarkıları seçtikleri ayrıntısı vurgulanmıştır.

4.4.3. Kurul

“ Çocuk şarkıları repertuarı müzik dairesi başkanlığınca oluşturulan repertuar kurulu tarafından belirlenir.” (K1).

“Repertuara biz karar vermiyorduk, araştırma ve repertuar kurulu aynı zamanda denetleme kurulu denen bir kurul var TRT’de. Bu kurulda anımsadığım kadarıyla Nevit Kodallı vardı. Şarkılar müzik dairesine gelir bu repertuar kurulu onlar içerisinde seçim yapar ve bize gönderir.” (K2)

“ O yıllarda rahmetli Nevit Kodallı çok titiz bir besteci ve çok titiz bir öğretmendi. O Ankara’daki kurulun da başkanıydı ve onların seçtikleri çocuk şarkıları bize gönderilirdi. Biz ise onları öğretmekle yükümlüydük.” (K4)

“ Son pandemi öncesi yıldan itibaren artık sadece TRT repertuarından şarkı seçebiliyoruz ve onun dışında şarkı ekleyemiyoruz.” (K6)

“ Kurul koro eğitimcilerinin yanı sıra birçok şefler, piyanistler ve piyasada bazı alanlarda popüler müzik yapan müzik insanlarından oluşur. Koro eğitimcilerinin de repertuar araştırmaları olur. Kurula değerlendirilmek üzere eserler sunarlar.” (K7)

“Bizim zamanımızda müzik dairesinin onayı olmadan hiçbir şarkıyı öğretemezdik. Mutlaka orda repertuara alınmıştır, imzası olması gerekiyordu. Her şarkıyı öğretemezdik çünkü bir repertuar kurulu vardı ve o şarkının her şeyi incelenirdi.” (K8)

“ TRT Müzik Dairesinden bize repertuar geliyordu.” (K9)

“ Önceliğimiz TRT repertuarına girmiş olmasıydı.” (K10)

“Repertuarı zaman zaman Ankara 'dan gelen eserler içerisinde kurul olarak seçiyorduk. TRT Çoksesli Çocuk Korosu Repertuarından eserler seçebiliyorduk.” (K11)

“ Korolarda söylenecek şarkılar repertuar kurulunun onayından geçmek zorunda, çocuğun ruh dünyasına uygun olması, eğitsel özelliğinin olması. Şarkılar aynı zamanda eğitici ve öğreticidir çocukların kendini ifade ediş şeklidir.” (K13)

Katılımcılar koroda söylenecek şarkıların sadece TRT Çoksesli Çocuk Korosu dağarcığından seçildiğini ifade etmişlerdir. Şefler ve eğitimciler repertuar kurulunun belirli kriterlere göre seçtiği şarkılar arasından, o dönem ki koroların seviyelerine uygun şarkılar seçmektedir. Koronun belirli bir dönemi boyunca şarkılar Repertuar Kurulu tarafından gönderildiği belirlenmiştir.

4.4.4. Sipariş Eserler

“ Repertuar bestecilerin kurula başvurmasıyla olacağı gibi sipariş ya da yarışma yoluyla da oluşabilir.” (K1).

“ Eşliği olmayanlara eşlik yazdırmak üzere bestecilere sipariş veriyordu TRT. Bunlar arasında İstemihan Taviloğlu, Cenani Akın bazen Muammer Sun, Yalçın Tura, Turgay Erdener gibi isimler vardı.” (K3)

“Sipariş eserler vardır yani; o yıl müzik dairesi başkanlığı 25. yılı kutlanacaktır ve ona özel sipariş verebilir. Ya da bir yarışma yoluyla repertuarına yeni eserler kazandırır. Repertuar bu şekilde gelişir.” (K7)

TRT Çoksesli Çocuk Korolarında bazen sipariş yoluyla da şarkı ya da eşlik istenmektedir. Bunun sebebi olarak katılımcılar, Türkiye Çocuk Şarkıları dağıtına şarkı kazandırmak olduğunu vurgulamışlardır.

4.5.Beşinci Alt Problem “Koronun Tarihteki Sürecinde Gelişim ve Değişim Durumuna Ait Bulgular ve Yorumlar”

Tablo 5

Koronun Gelişim ve Değişim Durumu

Tema	Yanıt	F
Olumlu	K1, K2, K4, K5, K6, K7, K13	7
Olumsuz	K1, K2, K5, K9, K10, K11, K12, K13	8

4.5.1.Olumlu

“Biz koro eğitimcileri her yıl kazandığımız deneyimlerimizi koromuza aktarma şansına sahip olduk. Bu da olumlu yönüyle yansıdı koroya, teknolojinin gelişmesiyle kayıtlarımızdaki kalite arttı, korist sayısını bilinçli bir şekilde artırdık ve olumlu sonuç aldık.” (K1)

“Bazen farklı görüşler ön plana çıkabiliyor. Sonunda mutlaka bir uzlaşmaya varıyorduk ama birbirini tamamlayan verimi artıran bir şey de oldu bu. Ama hiç devamsızlık olmadı mesela bu da bir artıdır. Bir öğretmen hastalansa hemen başka bir öğretmenle devam edebildi. Koronun çalışmadığı hafta olmadı. Denetleme kurullarının çok titiz davranmasıyla çok iyi yayınlar çıktı.” (K2)

“İlk zamanlarda biz aldığımız eğitimler sonucunda çocuklara klasik eğitim vermeye çalıştık, gerek teori gerek ise koro disiplini açısından. Çocukları biraz fazla sıkıığımızı düşünüyordum. Daha sonraları Ankara’dan altyapılı çocuk şarkıları gelmeye başladı. Hatta İtalya’daki televizyonları takip etmeye başlamıştık, onların şen şakrak şarkı söylemeleri bizim çok hoşumuza gitmişti. Biz de çocukları bu şekilde eğitmeye gayret ettik. Bunlar da şarkı söyleme zevkini zamanla daha çok artırmıştı.” (K4)

“ Çocukların yapıları da jenerasyon dediğimiz o gelişim de hızlı olduğu için daha fazla çeşitliliğe onlar da açılabilirler. Beğenileri zevkleri daha çeşitli olabiliyor dolayısıyla bu yaptığımız işe de bir miktar yansıyor. Koroda daha iyi bir insan olmak için paylaşımcı,

üretken, disiplinli, yapıcı, algıları açık, çok yönlü düşünebilen, ileriki hayatlarında hızlı çözümler getirebilmeleri için bunu müzikle yapıyoruz. Ama günümüzde çok fazla bireysellik arttı. Kendi en yakın arkadaşları bile rakip olduğu için koro gibi ortak bir çalışma toplu spor etkinlikleri de bir takım olduğu için orada da aynı şey vardır. Bizde de birlikte iş yapma, üretme, kendini bir topluluğun içinde tanıma adına koro etkinliklerinin önemi bence geçmiş döneme göre çok daha arttı.” (K5)

“Veli potansiyeli çok değişti, bilinçli bir veli var, nereye ne amaçla geldiklerini biliyorlar. Çocuklarının sağlığına bile iyi geldiğini bilerek çocuklarını getiren veliler var. Çocuklar da öyle daha sakinleştiler. Türkçeyi daha güzel konuşan çocuklar var.” (K6)

“ Altyapılı eserler çocukların daha çok ilgisini çekti. Kriterler vardı. Diğer kanallarda çok fazla kriter olmadığı için halk buna alıştı ve müzikte popüler bir kültür oluştu. Dolayısıyla bunun yansıması da TRT’de 90’lı yıllarda “popüler çocuk şarkıları” diye bir yarışma yapıldı. Halk tarafından çok olumlu karşılandı. Beraber söyleme ve hareket etme ihtiyacı vardı dolayısıyla bu karşılandı. Çocuklara önceden “kıvıldamayın, hareket etmeyin, çarpmayın” diye uyarılar yapardık çünkü yayında bunlar çok belli olurdu. Bu konularda da eleştiri aldık. Popüler çocuk şarkılarıyla birlikte biz bunu aştık. Aslında bu çok büyük bir gelişmedir.” (K7)

“ Çok ayrıcalıklı bir eğitim alıyor çocuklar ancak İstanbul gibi büyük bir şehirde. Koro içerisinde öğrencilerin çalışmalara velileri vesilesiyle getirilmesi, çalışma boyunca beklenmesi, tekrar evlerine götürülmesi sürecinde yıllardır biz veli-öğrenci-öğretmen bu beraberliği sağladık ve çok güzel geri dönüşler aldık. Yurtiçi ve yurtdışı festivaller şenlikler ve davetler oluyordu geçen senelerde.” (K13)

Verilen bilgiler ışığında, TRT Çoksesli Çocuk Korosunun geçmişten bu güne olumlu değişimleri ve yönleri şunlardır:

- Teknolojinin gelişmesiyle birlikte alınan bant kayıtlarının kalitesinin arttığı,
- Eğitim kadrosunda birden fazla kişinin olması koronun çalışmasının ertelenmesi durumunu ortadan kaldırdığı,
- Bireyselliğin çok ön planda olduğu bu dönemde TRT Çoksesli Çocuk Koroları istikrarını bozmadan çalışmalarına devam etmekte olduğu ve çocukların haftada

2 gün buluşarak sosyalleşmelerini, birlikte öğrenmelerini, takım çalışmasının esaslarını anlamalarını,

- Gün geçtikçe veli profili değişmekte olup artık daha ilgili velilerin gelmeye başladığını,
- “Popüler Çocuk Şarkıları” yarışması ile birlikte popüler çocuk şarkılarının öğretildiği ve halkın beğenisi ve ihtiyacının sağlandığını,
- Öğretim yöntemlerinin gelişmesi, yabancı örneklerle ve kaynaklara ulaşımın kolaylaşması ile birlikte, şarkıların daha hareketli daha eğlenceli şekilde öğretilmekte olduğu ve bunun sonucunda çocukların beğenisini artırdığını,
- Öğretmen - Öğrenci - Veli iletişiminin çok arttığı ve bu sayede uyumlu bir takım çalışması sürdürüldüğü vurgulanmaktadır.

4.5.2. Olumsuz

“ Milli Eğitim programının sık sık değişmesi, sınavların artması, öğrencilerimizin takviye kurslarına katılmak zorunda olmaları nedeniyle koroda devam sorunu yaşadık bu da koromuzu olumsuz yönde etkiledi.” (K1)

“Bazen rastlıyorum eski yayınlardan. Radyo veriyor, televizyonda göremiyoruz, çocuğa yönelik hiç program yok bu da bir eleştiri konusu. Radyo haftada 1 gün veriyor sadece.” (K2)

“Günümüz koşulları çok hızlı, çocukların eğitimi hafta sonu; bizim eğitimimiz, dershaneler, sınavlar derken öncelikli olarak tabii ki kendi okullarına ve geleceklerine yönelik çalışmalara ağırlık verdikleri için ek çalışmaları da çok fazla oluyor ve bu devamı etkiliyor. O yüzden eski standartlarda çalışmıyoruz. Dolayısıyla bu yaptığımız işin kalitesini de üretim düzeyini de etkiliyor. Yönetimsel değişiklikler, ülke koşullarının değişiklikleri de bizi çok etkiliyor.” (K5).

“TRT üniversitelerle, kurumlarla bağıni kopardı. Biz eskiden TRT’nin televizyon ve radyo yayınlarını çok fazla duyardık ama artık o kadar duymuyoruz. Kendi televizyonunda ve radyosunda planlı ve düzenli müzik duyurusunu yapmıyor. Yani TRT çoksesli çocuk ve gençlik koroları bir maya çaldı ve o maya toplumun içinde tuttu aslında. Bu korolardan

yetişmiş kişiler Türkiye'nin 4 bir yanında korolar kurdu. Ama TRT kendi içinde başlayan bu bölüme hak ettiği değeri vermiyor şu an.” (K9)

“ Biraz daha disiplinde zorlandığımızı söyleyebilirim. Biraz da bence anne ve babaların disiplinsizliği ile alakalı olabilir bu durum. Çünkü bu dönemlerde fazla pozitif ebeveynler var ve bu noktada biz disipline ederken zorlanıyoruz.” (K10)

“ şimdiki öğrenciler daha çabuk sıkılıyor ve ihtiyaçları çok değişti. Günün ğrenci yapısını ocuk korolarında da görmek mümkün. Daha kısıtlanmış bir çalışma şekli hissediyorum ben. Eskiden daha sistemli, daha disiplinli, daha eğitime yönelik bir çalışma şekli varken şimdi biraz daha istekleri yerine getirme prensibi öncelikli herhlde.” (K11)

“Benim gibi ailesinde müzisyen olmayan, maddi manevi bu alanla çok da ilgilenmeyen ailelerin çocukları bu korolardan benim dönemimde olduğum kadar haberdar olamıyor. Önceden daha bu alanla ilgilenen aileler çocuklarını enstrüman ve koro eğitimine yönlendiriyorlardı. Korolar yine aynı yoğunluk ve disiplinle çalışıyor ancak çalıştıkları şeyleri sergileyebilecekleri bir kanal yok. Radyo ve televizyon programları oluyor ama sistematik ve düzenli, o üretimin halkla buluşabileceği bir ortam artık yok maalesef.” (K12)

“ TRT'nin kendi içinde birçok kanalının olmasına rağmen korolara yeteri kadar zaman ayrıldığını açıkçası düşünmüyorum. Zaman ayrılrsa bunun TRT oksesli ocuk korolarının daha çok alanda kullanılmasının, daha cazip bir hale getirilmesinin mümkün olmasına neden olacağını düşünüyorum.” (K13)

Verilen bilgiler ışığında, TRT oksesli ocuk Korosunun geçmişten bu güne olumsuz değişimleri ve yönleri şunlardır:

- Milli Eğitim programlarının sürekli değişmesi ve akademik kaygıların artmasıyla çocukların ilgisinin azalmakta olduğu ve devam sorunları yaşandığı,
- Radyoda ocuğa yönelik programların neredeyse hiç kalmamasıyla birlikte artık sadece TRT Radyolarında haftada 1 saat TRT oksesli ocuk Koroları dinlenildiği,

- TRT'nin birçok imkanı olmasına rağmen televizyonda korolarına gereken yeri vermemekte olduğu ve TRT Çoksesli Çocuk Korolarının yayınlanması ve reklamının yapılmasının yeterli düzeyde olmadığını,
- Son dönemlerde çocukların biraz daha disiplin yönünden zayıf olduğu, Bu durum da çalışmaların sürecini ve işleyişini zorlaştırdığı belirlenmiştir.

4.6.Altıncı Alt Problem “TRT Çocuk Korolarının Bireysel ve Toplumsal Katkıları Durumuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar”

Tablo 6

TRT Çocuk Korolarının Bireysel ve Toplumsal Katkıları

Tema	Yanıt	f
Mesleki Katkısı	K2, K4, K5, K6, K8, K9, K13	7
Toplumsal Katkısı	K2, K4, K5, K6, K7, K10, K12, K13	8
Amatör (Özengen) Katkısı	K2, K3, K9, K12	4

4.6.1.Mesleki Katkısı

“Burada bu eğitimi alan çocuklar tabii ki bunu bir meslek olarak seçme isteğiyle başlamadılar fakat orada müzik okulunda verilen akademik eğitimin aynısı verildi. Dolayısıyla bu eğitimi alan bir çocuğun müziğe bakışı amatör olarak çok şekillendi. Yani müziğin, müzik uğraşının bir defa ciddi bir iş olduğu, böyle çalışıldığı takdirde iyi bir müziğe ulaşıldığı. Daha sonra bu kanala yönelen çocuklar oldu. Yani profesyonelliğe döndü. Hatta bazı öğrencilerimiz yurtdışına gitti ve solist oldular. Prestijli orkestralarda çalışıyorlar.” (K2)

“Bizim yetiştirdiğimiz çocuklar 3-4 sene sonra konservatuara girmeye başladılar, birçok kemancı, arpçı, nefesli çalgılar çalan müzisyenler yetişti. Bugün hala İzmir Devlet Senfoni Orkestrasında, birçok orkestralarda bildiğim öğrencilerim var demek ki biz onlara güzel bir yönlendirme yapabilmişiz.” (K4)

“ Mesleki olarak konservatuar eğitimini seçen çok öğrencimiz oluyor. Çünkü biz doğal olarak diğer okul ve dernek korolarında olmayan imkanlara sahibiz. Fiziki koşullarımız, eğitim kadromuz, çalışma saatlerimiz açısından her ne kadar kurum korosu olmanın

getirdiği görev ve etkinlikler olsa da genelde verdiğimiz eğitim okul korolarında ya da herhangi bir dernekte -fiziki koşullar açısından bunu söylüyorum- bu imkana sahip olmadıkları için güzel bir eğitim alıyorlar ve sağlam bir temel oturtuyorlar. Dolayısıyla buradan mesleki eğitime de yönelen öğrencilerimizin başarı düzeyi çok yüksek oluyor. Korolarımızdan mezun olup konservatuar eğitimi alan öğrencilerimiz çok fazla ve güzel ilerliyorlar meslek hayatlarında, bunu da gözlemliyorum.” (K5)

“Meslek olarak düşünmek aklına gelmeyen belki de böyle bir meslek olup olmadığını bilmeyen bir çocuk bile zamanla orda bu mesleği tanıyor, piyanisti görüyor, konservatuvarın varlığını öğreniyor. İleriki yaşamını buna göre şekillendirebiliyor ve tabii ki kendini fark ediyor. Müziksel yeteneğinin ne kadar geliştiğinin farkına da varıyor dolayısıyla çok büyük katkısı oluyor meslek seçiminde.” (K6)

“ Çocuk korosundan mezun bir sürü öğrencimiz yurt dışındaki, orkestralarda solist oluyorlar. Bunlar da mutlaka bizim korolarımızda aldıkları eğitim ışığında ilerleyerek olmuştur.” (K8)

“Özengen müzik eğitimine çok büyük katkıları var, bu korolardan yetişen kişiler daha sonra iş hayatına atılmaları halinde başka koro arayışına girdiler.” (K9)

“ Koromuzda müzik hayatına başlayan ve profesyonel ya da amatör olarak müziği hayatında var eden çok önemli isimler var. Oğuzhan Balcı mesela çok önemli bir şeftir. Bir sürü ses sanatçımız var. Operalarda görev alan, konservatuarda eğitim alan birçok öğrenciye zemin hazırladığını söyleyebilirim.” (K13)

Katılımcıların verdiği bilgiler doğrultusunda TRT Çoksesli Çocuk Korolarının meslek seçimine etkisini şöyle sayabiliriz:

- Kapsamlı ve ciddi bir eğitim verilmesi dolayısıyla çocukların müziksel donanımı artmakta olduğu bu sebeple çocukların beğenisinin çok geliştiği hatta bu alana profesyonel anlamda yönelen çok fazla çocuk olduğu,
- Sahip olduğu fiziki ortam, eğitmen kadrosu gibi imkanlarla çocukların müzik alanında çok sağlam temel oluşturduğu
- Koro çalışmalarında çocuklar piyanistliğin, koro şefliğinin bir meslek olduğunun farkına vardığını ve konservatuvarın, müzik eğitim fakültelerinin varlığını öğrendiklerini,

- TRT Çoksesli Çocuk Korolarında eğitim almış çocuklardan bir kısmının konservatuarlara giderek yurtiçi ve yurtdışında birçok orkestrada ve operada sanatçı olduğu, eğitim fakültelerine giderek müzik öğretmeni olduğu vurgulanmıştır.

4.6.2. Toplumsal Katkısı

“Korolar sadece şarkı söyletmedi, beğeni eğitimi de verdi. Çocuklar, öğretmenleri bile birbirlerinden ayırt ettiler. İyi işiten kulak sahibi oldular.” (K2)

“Onları iyi bir dinleyici olarak yetiştirdiğimizi düşünüyorum. Müzikten anlayan, zevk alan dinleyiciler de oldu. Sosyal yapılarının gelişmesinde çok faydalı oldu. Saatinde çalışmaya gelmek, dakikasında içeri girmek, nasıl oturulur, nasıl dinlenir, konsere çıkarken nasıl bir düzenle çıkılır gibi. Anne ve babalarını da yetiştiriyorlar. Çünkü şimdi müzikle hiç ilgisi olmayan anne babalar birbirlerinden duyuyorlar, çocukları koroya getiriyorlar ve yavaş yavaş bunun zevkine varıyorlar.” (K4)

“Seçici müzik dinleyicisi oluyorlar kaldı ki bu da bence toplumun müzik gelişimi için çok önemli bir şey. Böyle bir katkısı oluyor diye düşünüyorum.” (K5)

“Kendi müzikal beğenisi gelişiyor. Hangi müzik daha kalitelidir değildir bunu fark ediyor.” (K6)

“Bizden eğitim alan çocuklarımız gerçekten müzik dışındaki hayatlarına inanılmaz bir disiplinle devam ettiler. Velilerden hep böyle dönüşler oldu, bizim de izlenimlerimiz hep bu şekilde. Bu sisteme dayanabilen çocuklarımız disiplini içselleştirmişlerdir. Tatlı bir disiplinimiz vardır, o disiplin çocukları müzik eğitimi dışında da kendi alanlarında da onların fark edilmesini sağlar.” (K7)

“İyi bir dinleyici de yetiştirmiş oluyoruz. Bütün hayatında kaliteli bir müzik dinleyicisi olarak devam ediyorlar.” (K10)

“Kendi üyelerine eğitim veriyorlar, kendi üyeleri aracılığıyla topluma eğitim veriyorlar bu inanılmaz büyük bir kapsama alanına sahip. Çocuk korolarına gelen çocukların arkadaşlarına, o ailelerin tanıdıklarına da yansıtıyorlar bu eğitimi. Dolayısıyla toplumun birçok kesimine dolaylı yoldan ulaşıyorlar.” (K12)

“Ruhsal gelişimlerine de çok büyük bir katkı sağlıyor. Yaşlılarıyla bir arada olmak, ortak bir amaç doğrultusunda birlikte bir hedefe kilitlenmek çok önemli eğitsel hayatları için. Bir cümle var çok doğru bulduğum: “Çocuklar harika müzikler yapabilirler ama daha önemlisi müziğin harika çocuklar yarattığı gerçeğidir.” Bu benim için bir felsefe gerçekten, çok kez tecrübe ettiğim.” (K13)

TRT Çoksesli Çocuk Korolarında eğitim alan çocukların kişisel ve çevresel gelişimi ile ilgili olarak şunlar sıralanabilir:

- Çocukların aldıkları eğitimle iyi birer dinleyici oldukları, doğru, güzel müziği seçebildiklerini,
- Çocuklara öz disiplin kazandırıldığını, vaktinde çalışmaya gelmek, koro çalışmaları sırasında kurallara uygun davranmak, konserlerde düzeni korumak gibi meteliklerin çocuklara süreç içerisinde kazandırıldığını
- Korolara çocuklarını getiren ailelerin de bu sisteme uyum sağlamak durumunda kaldıkları için müzikle çok ilgisi olmayan ailelerin ve akrabaların da koro kültürünü öğrendiği gözlemlenmiştir.
-

4.6.3. Amatör (Özenen) Katkısı

“TRT ilk kurumsal anlamda bu kadar iyi bir eğitim vererek Türkiye’de çocuk korosu yetiştiren bir kurum oldu. Mutlaka itici ve motive edici bir güç oldu.” (K2)

“ Sadece TRT Çoksesli Çocuk Korosuyla ilgili değil koronun söylediği şarkıların yayılması, şarkıların seçilmesi, şarkı ve eşlik sipariş edilmesi gibi yurdun değişik radyolarında, TRT radyolarında farklı korolar kurulması konusunda inanılmaz katkıda bulundu.” (K3)

“Talep olunca da amaca hitap eden farklı şekilde korolar üredi. Mustafa Apaydın hocanın koro festivalleri başlatması konusu da başka bir maya konusudur.” (K9)

“Diğer müzik öğretmenleri, şefleri bu koroların kalitelerine özenerek çok güzel korolar oluşturdular, o korolardan çıkan insanlar müzik eğitimcisi oldular yani koro kültürü almış bir toplum projesi oldu.” (K12)

Katılımcılar genel olarak TRT Çoksesli Çocuk Koroları amatör koroların da yaygınlaşmasını sağlamakta olduğunu ve bu korodan örnek alınan bir çok koro kurulduğunu ifade etmişlerdir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.Sonuç

TRT Çoksesli Çocuk Koroları Şefleri ve Eğitimcileri ile görüşüldüğünde,

- TRT Çoksesli Çocuk Korolarının, çocukları yaşları ve yeteneklerine uygun olmayan olumsuz müziğin kötü etkilerinden korumak, onlara toplu müzik yapma alışkanlığı kazandırmak, ortak bir söyleme biçimi oluşturmak ve ortak bir dağarcık oluşturmak amacı ile kurulmuş olduğu sonucuna varılmıştır.
- Koronun şefleri ve eğitimcilerinin 2 farklı şekilde atandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bunlar, belli bir gözlem sürecinden geçildiği ve bu gözlem sonucunda Ankara’da oluşturulan bir kurul tarafından izlenip sınava tabi tutuldukları sınav sonucunda başarılı olan şeflerin ve eğitimcilerin TRT Çoksesli Çocuk Korolarına atanmaları ya da bilinen veya takip edilen şeflerin referans yöntemi ile atanmalarını kapsamaktadır.
- Çocuk koroları, ülkede yetişecek sanatçıların ve yüreklerinde sanat sevgisi olan kişilerin yetiştirilmesi konusunda çok önemlidir. Koro, çocuk eğitimi daha etkin ve daha güçlü biçime sokan topluluktur. TRT Çoksesli Çocuk Korolarında temel müzik eğitimi alan çocukların bir çok orkestra ve operada sanatçı oldukları ve bu koroların birçok müzik öğretmeni yetiştirdiği belirlenmiştir.
- Çocuk korolarında ses mutasyonu sebebiyle eğitim 5 yıl sürmektedir. Korolarının çocuğa, müzikle ilgili bilgi ve becerilerin yanında arkadaşlık, dostluk, disiplin, emek vermenin önemi gibi yaşamları boyunca etkili olabilecek önemli alışkanlıklar kazandırdığı görülmektedir. Konserler, çocuk şenlikleri, bant kayıtları, radyo ve televizyon yayınları, yurtiçi ve yurtdışı konserleri çocuk korolarının etkinliklerini oluşturmaktadır.

- Tüm dünyada değişen koşullarla birlikte değişen çalışma şartları da TRT Çocuk Korolarının işleyişini zorunlu olarak değiştirmiştir. Teknolojinin gelişmesi ile hem olumlu hem olumsuz sonuçlar doğmuştur. Televizyon kanallarının artması sebebiyle halkın daha fazla seçeneği olması ve TRT'nin Çoksesli Çocuk Korosuna kendi kanallarında geçmişe göre daha az yer vermesi sebebiyle koroların tanınırlığı azalmıştır.
- TRT Çoksesli Çocuk Korolarında yetişen çocuklardan bir çoğunun müzik alanında ülkeyi temsil ettikleri ve ülkemizin müzik eğitimine öğretmen, sanatçı olarak hizmet verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

Bu sonuçlar ışığında aşağıdaki öneriler bulunmuştur:

- Konser programlarının yurt içinde daha fazla duyulması ve yayılması amacıyla kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde konser verilmesi,
- Amaçları arasında ortak bir dağarcık oluşturmak olması açısından bu dağarcığın zenginleştirmesi için, Türk besteci ve söz yazarlarından daha fazla yararlanılması,
- Çocuk Şarkıları bestecilerinin teşvik edilmesi için TRT'nin yarışma açması,
- Çocuk korusu eğitimcilerinin daha nitelikli ve donanımlı yetişmesi adına ülkemizde koro şefliği bölümünün açılması,
- TRT televizyon yayınlarında TRT Çoksesli Çocuk Korolarına daha fazla yer verilerek koronun tanınırlığının artırılması,
- TRT Çocuk kanalında, TRT Çoksesli Çocuk Korolarına yer verilmesi,
- Koronun ülkeyi tanıtıcı özelliğinden daha etkin bir biçimde yararlanılabilmesi,
- 4 şehrimizde olan TRT Çoksesli Çocuk Korolarının ülke genelinde daha çok yaygınlaştırılması, önerilmiştir.

KAYNAKLAR

- Akbank. (1979). *İnci'nin şarkı kitabı*. İstanbul: Akbank.
- Akgül D, B. (2007). Sosyal beceri gelişiminde çocuk ve müzik, *Milli Eğitim Dergisi*, 3(177), 23.
- Aksoy, R. ve Göklen, A. (2022). Content analysis of the graduate theses in the intersection of music education and psychology in turkey. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 21 (83) <https://doi.org/10.17755/esosder.1079439> sayfasından erişilmiştir.
- Aksoy, R., Göklen, A. (2022). Content analysis of the graduate theses in the intersection of music education and psychology in turkey. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 21 (83) <https://doi.org/10.17755/esosder.1079439> sayfasından erişilmiştir.
- Aksu, C. (2015). 'Constructivist questions' in music education. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 3 (1) <https://doi.org/10.7816/sed-03-01-03> sayfasından erişilmiştir.
- Alageyik, Şerife. (2019). *Koroda şarkı söylemenin ilköğretim II kademe çocuklarının ses gelişimlerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Apaydın, M. (2001, Kasım). *Koro ile müzik eğitiminin toplumun müziksel düzeyini geliştirmedeki yeri ve önemi*. I. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu, Ankara.
- Apaydın, M. (2006). *Çocuk ve gençlik korolarının, toplumun kültürel gelişimindeki yeri ve önemi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi-II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, Ankara.
- Arslanhan, E. ve Eğilmez, H. (2022). Müzik eğitimi anabilim dalı ve diğer eğitim fakültesi öğrencilerinin etkili iletişim becerileri ile duygusal zekâlarının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2022.-831526> sayfasından erişilmiştir.

- Arslanhan, E., Eğilmez, H. (2022). Müzik eğitimi anabilim dalı ve diğer eğitim fakültesi öğrencilerinin etkili iletişim becerileri ile duygusal zekâlarının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2022.-831526> sayfasından erişilmiştir.
- Ayata E. ve Aşkın C. (2008). Müziğin beynin bilişsel fonksiyonlarına olan etkisi. *İTÜ Dergisi*, 5(2).
- Ayata E., Aşkın C. (2008). Müziğin beynin bilişsel fonksiyonlarına olan etkisi. *İTÜ Dergisi*, 5(2).
- Bağcı, H. (2007, 19 – 21 Kasım). *Müzik eğitimi yoluyla şiddet karşısında Kazançlarımız*. 3. Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu. Gazi Üniversitesi, Ankara
- Büyüköztürk, Ş. & Kılıç Çakmak, E. & Erkan Akgün, Ö. & Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2018). Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Erkan Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Çanakçı Çavdur, P. (2015). *Çocuk korolarında şarkı söyleyen ve söylemeyen çocukların umut düzeylerinin karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çevik, S. (1999). Koro eğitimi, yönetimi ve teknikleri. Ankara: Yurt Renkleri.
- Çilden, Ş. (2001) Müzik, Çocuk gelişimi ve öğrenme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1).
- Değer, A. Ç. (2012). *Çocuk korolarının eğitiminde bir yaklaşım olarak eğitsel oyun kullanımının öğrencilerin müziksel erişim düzeylerine etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Doğanarslan, E. (2008). *Koro eğitiminin çocuk gelişimi üzerindeki etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Egüz, S. (1998). *Koro eğitimi ve yönetimi*. Ankara: Doğuş
- Elliott, R. (1996). Discourse analysis: exploring action, function and conflict in social texts. *Marketing Intelligence & Planning*. 14(6).
- Erol, I. (2013). *Çocuk korolarının çocukların okul başarısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Fischer, E., (2005). *Sanatın gerekliliği*. İstanbul: Payel

- Gök Akkılıç, G. (2019). İlköğretimde ses eğitimi ve şarkı söylemenin kişilik ve sosyalleşme üzerine etkisi. *Sanat ve Tasarım Dergisi* 9(2), <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/974391> sayfasından erişilmiştir.
- Gökçe, M. (2007). *Koro müziğinin toplumsal işlevleri açısından Türkiye korolar şenliğinin kazandırışları üzerine genel bir değerlendirme*. Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, Ankara.
- Guido Adler, U. (1885). *Methode und ziel der musikwisseschaft, vierteljahrsschrift für musikwissenschaft*
- Gürgen, F. (1983). *TRT Ankara çocuk korusu'nun eğitsel ve işlevsel etkinlikleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karkın, A. M. (2008). Yaratıcılık kavramı ve müzik eğitiminde yaratıcılığın rolü ve önemi. *Sanat Dergisi*, (14)
- Kaynak, T. (2018). Çok sesli koro eğitiminin çocukların sosyal gelişimlerine olan etkileri. *KEV Akademi Dergisi*, (14) <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sosekev/issue/71454/1149335> sayfasından erişilmiştir
- Kıyak, E. (2019). *Amatör çoksesli koroların koro üyelerinin bireysel toplumsal ve kültürel gelişimine katkılarının incelenmesi*. Yüksek lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özal Göncü, İ. (2017). *TRT Çocuk korolarının medya (radyo ve televizyon) aracılığıyla Türk müzik eğitimine katkıları*. Uluslararası Hisarlı Ahmet Sempozyumu'nda sunulmuş bildirisi. Kütahya.
- Özata, E. (2010). *Ülkemizdeki çocuk korolarının yapılandırılmasının ve eğitim süreçlerinin uygulanma durumunun analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Özdemir G. ve Yıldız G. (2010). Genel gelişim sürecinde müziksel gelişim, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (2).
- Özdemir G., Yıldız G. (2010). Genel gelişim sürecinde müziksel gelişim, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (2).
- Öztop, Sinem (2007). *Planlı ve programlı bir özengen koro eğitimi ile bireylere kazandırılması hedeflenen eğitsel, toplumsal ve kültürel yeterliliklerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Riedweg, C. (2005). *Pythagoras: his life, teaching and influence* New York: Cornell University.
- Rose, P. & Beeby, J. & Parker, D. (1995). Academic rigour in the lived experience of researchers using phenomenological methods in nursing, *Journal of Advanced Nursing*. 21(6)
- Rose, P., Beeby, J. & Parker, D. (1995). Academic rigour in the lived experience of researchers using phenomenological methods in nursing, *Journal of Advanced Nursing*. 21(6)
- Sökezoğlu Atılgan D. & Ördəkçi, Ş. (2015). İlkokul öğrencilerinin sosyalleşmelerinde koro eğitiminin rolü. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 1(2).
- Sökezoğlu, Duygu (2010). *Ritim hareket ve şarkı öğretimi temelli müzik eğitiminin 7-11 yaş çocuk yuvası öğrencilerinin sosyal gelişimleri üzerine etkisi (Afyonkarahisar İli Örneği)*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Şen, Y. (2006). Okulöncesi dönemde, çocuğun gelişiminde müziğin önemi, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1).
- Şentürk N. & Ezentaş R. & Kalkanoğlu B. & Okan, S. & Yağcı F. & Tekgöl, Ezgi *Müziğin matematiği ve müzik eğitimi*. Ankara: İktisat
- Şentürk N., Ezentaş R., Kalkanoğlu B., Okan, S., Yağcı F., Tekgöl, Ezgi *Müziğin matematiği ve müzik eğitimi*. Ankara: İktisat
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye’de Cumhuriyetin ilk altmış yılındaki durum*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi
- Uçan, A., (2005). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye’deki Durum*. Ankara: Evrensel.
- Uslu, M., (2013). Müzik Eğitimi aracılığıyla aynı yaş gruplarının sosyo-kültürel değişimlerinin ve gelişimlerinin sağlanması. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 3(8).
- Ünal, S., (1979, 26 - 28 Ekim) *Çocuğumuzun yaşamında müzik*. TRT Çocuk Yayınları Semineri’nde sunulmuş bildiri. Antalya.
- Yavuzer, H., (1999). *Çocuk psikolojisi*. Ankara: Remzi
- Yavuzer, H., (2007). *Çocuk eğitimi el kitabı*. Ankara: Remzi

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin

Yiğit, N. (2006). Koroda ses eğitimi çalışmalarının çocuk ses gelişimine etkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,16. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/susbed/issue/61792/924180> sayfasından erişilmiştir.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...